

Semesterplan 8. semester Forår 2019

Indhold

Semesterbeskrivelse	2
VAPII generelt	3
C4U Clinic Counseling Consultation Coaching	5
Klinik for Handicap og Rehabiliteringspsykologi (KHARE).....	14
Børnesprogklinikken	24
PPSA	29
Cultural Psychology and Social Practice.....	34
BUP	40
NEURO.....	51
Universitetsklinikken (UK).....	55
Praktik.....	63

Semesterbeskrivelse

Version: 1	Dato: 07.11.2018
Oplysninger om semesteret	
<i>Studienævn: Studienævnet for psykologi</i>	
<i>Studieordning: Kandidatstudieordningen for psykologi 2015</i>	
Semesterets organisering og forløb	
<p>Efter studieordningen er der to eksamensenheder: ”Videregående Anvendt Psykologi II” samt ”Psykologisk praktik”. Den nærmere tilrettelæggelse ses i professionsprogrammernes beskrivelser af deres aktiviteter længere nede i semesterplanen. Der er dog nogle fælles rammer for disse.</p> <p>”<i>Videregående Anvendt Psykologi II</i>” beskæftiger sig med at identificere psykologiske aspekter af praktiske problemstillinger samt undersøge og intervenere i dem for til slut at evaluere den psykologiske indsats. Dermed arbejdes der videre med den kobling af bachelordelens mere teoretisk prægede indhold til praktiske problemer og psykologers arbejde hermed, der var overskriften på 7. semester.</p> <p>Pensum består af i alt 1500 sider. Eksamensformen er en synopsiseksamen med karakter, der skal bestås individuelt (7-trinsskalaen).</p> <p>”<i>Psykologisk praktik</i>” er organiseret forskelligt på de forskellige professionsprogrammer. Fælles er dog studieordningens bestemmelser, der siger, at den studerende skal have egne opgaver med direkte klientkontakt. Den studerende skal varetage psykologfaglige opgaver som, f.eks. undersøgelse og intervention, samt modtage faglig tilbagemelding på dette fra praktikvejlederen samt psykologfaglig supervision”.</p> <p>På 8. semester fortsætter de studerende deres aktiviteter på professionsprogrammerne. Disse aktiviteter består af et praktikforløb, som indebærer 50 arbejdsdage. Praktikforløbet afvikles enten som et eksternt eller internt forløb organiseret af det enkelte professionsprogram.</p> <p>Dette semester er atypisk, da en væsentlig del af arbejdsbyrden ligger under praktikforløbet. 15 ECTS på ”Videregående Anvendt Psykologi II” og 15 ECTS på ”Psykologisk praktik”.</p> <p>På 8. semester varetages undervisningen af professionsprogrammerne – der er ingen tværgående kurser.</p> <p>Universitetsklinikken, BUP, C4U, DCD, Neuropsykologi, Cultural Psychology og KHARE organiserer typisk praktikken som internt organiseret praktik. Praktikken kan strækkes ud over flere semestre og indarbejdes i den øvrige undervisning. Den konkrete udformning af de interne praktikforløb beskrives under programmerne længere nede.</p> <p>For PPSA forløber praktikken som eksternt praktik, hvor den studerende arbejder på en psykologarbejdsplads med en erfaren psykolog som praktikvejleder jf. nedenstående beskrivelse.</p>	

For både intern og ekstern praktik består den i to omgange: dels ved aktiv deltagelse i psykologarbejde, og dels ved udarbejdelse af en praktikrapport, hvor den studerende reflekterer over erfaringer og oplevelser i praktikken og disses forhold til det hidtidige studie.

VAPII generelt

Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II

15 ECTS

STADS-Kode: HEA880001C

Mål:

Den studerende skal gennem modulet opnå:

Viden om

- * Og forståelse af den anvendte forskning på højeste videnskabelige niveau og dennes videnskabsteoretiske grundlag
- * Og forståelse af de centrale metoder ud fra højeste videnskabelige forskningsniveau
- * Og forståelse af de centrale, herunder tværfaglige, samarbejdsrelationer for området

Færdigheder i

- * at forbinde områdets psykologiske problemstillinger med almene teorier for på et videnskabeligt niveau at kunne vurdere og vælge mellem relevante psykologiske interventionsmetoder
- * at anvende centrale interventionsmetoder inden for området
- * at formidle den tilegnede viden på en måde som udtrykker faglig refleksion og viden på højeste videnskabelige niveau

Kompetencer til

- * at tilrettelægge, igangsætte og styre psykologfaglige undersøgelser og intervention og om nødvendigt udvikle nye undersøgelses- og interventionsformer
- * at gennemføre fagligt og/eller tværfagligt samarbejde inden for disciplinen
- * at vurdere egne faglige kvalifikationer og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Eksamen:

En ekstern mundtlig prøve i **Videregående anvendt psykologi II (Advanced Applied Psychology)**. Den studerende afprøves i det valgte kursus.

Prøven er en synopsisprøve. En synopsis er en kort, fokuseret akademisk tekst, der opridser en problemstilling og en analyse af den som forberedelse til en efterfølgende faglig drøftelse. Ved den mundtlige eksamen holder den/de studerende et oplæg i maksimalt en tredjedel af den samlede eksaminationstid. Den efterfølgende diskussion tager udgangspunkt i det skriftlige arbejde.

Eksaminator inddrager også pensummateriale, som ikke har været berørt i synopsis. Synopsis udarbejdes i relation til pensum, og problemstillingen godkendes af den kursusansvarlige lærer.

Pensumramme: 1500 sider obligatorisk litteratur inden for den valgte disciplin.

Sidetal: Højest 3 sider.

Normeret prøvetid: Ved gruppeprøver 20 minutter pr. studerende og 10 minutter pr. gruppe til votering og karaktergivning, dog højst i alt to timer ved store grupper, 30 minutter i alt ved individuelle prøver.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Prøvens omfang: 15 ECTS-point.

Prøven skal dokumentere, at modulets mål er indfrie. Ved bedømmelsen af prøvepræstationen vil der med henblik på opnåelse af karakteren 12 blive lagt vægt på, at den studerende demonstrerer en udtømmende opfyldelse af fagets mål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

OBS: Alle oplyste datoer/tidspunkter for undervisning er med forbehold for ændringer.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Der er ingen semesterkoordinator på 8. sem.

Sekretariatsbetjening:

Lis Kragh (studienævn) (lis@hum.aau.dk)

Annette Christensen (eksamen) (annette@hum.aau.dk)

Elsebeth Bækgaard (skema) (elsebeth@hum.aau.dk)

Andrea Dosenrode (dispensation/merit) (ad@hum.aau.dk)

C4U Clinic Counseling Consultation Coaching

Modultitel <i>Videregående Anvendt Psykologi II, Advanced Applied Psychology II</i> <i>Ad Modum C4U Clinic Counseling Consultation Coaching</i>
Placering 8. semester
Modulansvarlig: <i>Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk),</i> Undervisere: <i>Ole Michael Spaten</i> <i>Bo Møhl</i> <i>Lillith Olesen Løkken</i> <i>Rasmus Stensbo</i> <i>Thomas Duus Henriksen,</i> <i>Mads Lindholm</i> <i>Tanja Ryberg Jensen</i> <i>Kevin Ladegaard</i> <i>Nadja Lagoni Holst</i> <i>Maria Louise Pedersen</i>
Type og sprog Dansk
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <i>Semestret bygger oven på den tilegnede viden, færdigheder og kompetencer på de foregående semestre og semestret kan begynde efter at 7. semester er gennemført og semestrets eksaminer er bestået. Om sammenhængen mellem praktik og VAP II kan der generelt siges at det er en del af den pædagogiske ide med programmet, at de forskellige kursusenheder planlægges sammen: Det er derfor også tanken at en del af undervisningen i VAP II kan "tages med" i praktik, men i og med at programmet har et bredere sigte (Clinic, Counseling, Consultation, Coaching) vil der være en svagere kobling mellem VAP II og praktik, end på andre professionsprogrammer med et smallere sigte.</i>
Omfang og forventet arbejdsindsats <i>15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på nedenstående måde:</i> Modulet omfatter en række workshop (fordelt på de 15 ECTS) som fokuserer på fortsat udvikling af de studerendes konsultative- og kliniske færdigheder. Først i semestret (februar) afholdes nogle intensive workshop aktiviteter, hvor ny forskning og praksis kobles og tilsvarende i midten af semestret (april) er der workshop på universitetet. Seminar, forelæsninger og workshop aktiviteter i starten af semestret finder sted fra den 4. februar til den 8. februar, samt den 11. februar. Seminar, forelæsninger og workshop aktiviteter i midten af semestret finder sted fra den 1. april til den 5. april samt den 8. april. Modulet svarer til 405 timers arbejdsindsats og disse fordeles som skemaet nedenstående viser:

Portfolio fremlæggelser og selv-evaluering	Learning teams	10
Portfolio fremlæggelser og selv-evaluering	Learning teams	10
Entrepreneurship med psykologbaggrund	Mads Lindholm	7,5
Psykologen som konsulent i organisationer	Nadja Lagoni Holst og Maria Louise Pedersen	5
Workshop og seminar om supervision	Lillith Olesen Løkken og Ole Michael Spaten	7,5
Assessment af komplekse problemstillinger og differentiel diagnostiske overvejelser	Ole & Lillith	10
Stress i organisationer - et review	Kevin Ladegaard	5
Seminar om psykologisk assessment i Human Ressource	Laura ? TBC Holm	5
Seminar med psykologisk assessment og port folio	Lillith Olesen Løkken & Learning teams	7,5
Ledelsespsykologi	Learning teams	10
Workshop og seminar om normalitet og afvigelse	Bo Møhl	10
Supervisionsseminar	Ole & Lillith	7,5
Teoriseminar	Ole & Lillith	7,5
Teoriseminar	Ole	7,5
Supervisionsseminar	Ole & Lillith	7,5
Porfolio summering af teorier og supervisioner	Learning teams	7,5
Seminar om transitioner	Rasmus Stensbo	8
Seminar om gruppeprocesser (NB City Campus)	Thomas Duus Henriksen	8
Executive coaching - fra forskning til artikel	Tanja Ryberg Jensen	5
Konsultation psykologi, Psykologisk Assessment og Samtalefærdigheder, trådene samles og dage afrundes	Tanja Ryberg Jensen	10
Eksamen		4
Læsning, forberedelse, kliniske sessioner, learning teams		245
I alt		405

(Endvidere er de studerende i praktik (15 ECTS) på psykologarbejdspladser, det være sig kliniske eller inden for HR, konsultativt arbejde, et miks eller andre relevante praktik pladser. I et samarbejde mellem det pågældende praktiksted og den studerende i praktik skitseres et forløb der kan tilgodese rammerne for et praktikforløb på 50 arbejdsdage. Praktikken organiseres som ekstern forskningspraktik principielt efter dokumentet "Vejledning om praktikpladser" som kan downloades fra Moodle. Praktikken starter efter aftale med praktiksted, men det kan f.eks. være fra cirka medio februar.)

Modulaktiviteter:

Modulet omfatter forelæsninger, seminarer og workshop, som fokuserer på den fortsatte udvikling af de studerendes konsultative- og kliniske færdigheder.

Gennem semestrets intensive forelæsnings- og workshop aktiviteter, kobles den nyeste forskning og praksis. Semestret fortsætter og udvider den konsultative og kliniske praksislæring i CC samt praksislæring i forhold til 'samtalefærdigheder' og 'psykologisk assessment'. De studerende er ansvarlige over for klienter og samarbejdspartnere, hvor de konsultative og kliniske færdigheder og interventioner afprøves, og de studerende modtager løbende psykologfaglig supervision. Workshop, forelæsninger samt praksisseminarer rummer tilsammen modulets pensum på 1500 sider.

Neden for en oversigt over forelæsninger, seminar og workshop aktiviteterne:

Oversigt:

Workshop / Forelæsning			Timer	Titel/emne	Underviser
Nr	Dato	Klokken:			
1	04-feb	10.15-14.00	4	Portfolio fremlæggelser og selv-evaluering	Learning teams
2	05-feb	10.15-14.00	4	Portfolio fremlæggelser og selv-evaluering	Learning teams
3	06-feb	9.15-12.00	3	Entrepreneurship med psykologbaggrund	Mads Lindholm
4	06-feb	14.15-16.00	2	Psykologen som konsulent i organisationer	Nadja Lagoni Holst og
5	07-feb	9.15-12.00	4	Workshop og seminar om supervision	Lillith Olesen Løkken og
6	07-feb	12.30-16.00	4	Assessment af komplekse problemstillinger og	Ole & Lillith
7	08-feb	10.15-12.00	2	Stress i organisationer - et review	Kevin Ladegaard
8	08-feb	12.30-14.00	2	Seminar om psykologisk assessment i Human	Laura ? TBC Holm
9	11-feb	9.15-12.00	4	Seminar med psykologisk assessment og port folio	Lillith Olesen Løkken &
10	11-feb	12.30-16.00	4	Ledelsespsykologi	Learning teams
11	01-apr	8.15-12.00	4	Workshop og seminar om normalitet og afvigelse	Bo Møhl
12	02-apr	9.15-12.00	3	Supervisionsseminar	Ole & Lillith
13	02-apr	12.30-15.00	3	Teoriseminar	Ole & Lillith
14	03-apr	9.15-12.00	3	Teoriseminar	Ole
15	03-apr	12.30-15.00	3	Supervisionsseminar	Ole & Lillith
16	04-apr	09.00-12.00	3	Porfolio summering af teorier og supervisioner	Learning teams
17	04-apr	14.00-16.00	2	Seminar om transitioner	Rasmus Stensbo
18	05-apr	14.00-16.00	2	Seminar om gruppeprocesser (NB City Campus)	Thomas Duus Henriksen
19	08-apr	10.15-12.00	2	Executive coaching - fra forskning til artikel	Tanja Ryberg Jensen
20	08-apr	12.30-16.00	4	Konsultation psykologi, Psykologisk Assessment og Samtalefærdigheder, trådene samles og dage afrundes	Tanja Ryberg Jensen

Indholdet på 8. semester:

Videregående Anvendt Psykologi Udvidet på 8. semester (15 ECTS) er fortsat fagligt og indholdsmæssigt organiseret ud fra tanken om tre sideløbende søjler med forelæsninger/workshop og praksislæring. 8. semester rummer endvidere de studerendes praktikforløb (15 ECTS), med udmøntningen af det universitære fundament i en diversitet af konsultativ, klinisk, counseling og coaching psykologisk praksis i virksomhederne.

a) Konsultation-psykologi: Organisationsforståelse, konsultation, ledelse og magt danner baggrund for de studerendes læring i den psykologiske praksis, hvor de studerende enkeltvis eller i team arbejder i og med organisationen i forhold til konsultation m.v.

b) Samtalefærdigheder: Udforskning, indsigt, handling, det reflekterende team og supervision fortsætter træningen af den psykologiske praksis og intervention gennem forelæsninger, workshop samt supervision og styrker og udmønter sig i den psykologiske praksis på de psykologiske arbejdspladser.

c) Psykologisk assessment: Testning, differentialdiagnostik og kontaktform, samt det fortsatte arbejde med de psykometriske testværktøjer, beskrivelser, udredning og assessment vil danne basis for den psykologisk konsultative og kliniske praksis i konsulenthusene.

Workshop a) Konsultation-psykologi: Organisationsforståelse, konsultation, ledelse og magt

Seminar med 'Selvevaluering og lærings port-folio'

04.02.19 Start kl. 10.15-14.00 og / eller den 05.02.19 Start kl. 10.15-14.00 (Forslag til dage og tider)

Professionsprogrammet har som mål at den studerende blandt andet skal opnå viden og forståelse og kompetencer til at skabe sig et overblik over egne faglige kvalifikationer i forhold til problemfelter inden for den Videregående Anvendte Psykologi (VAP) (med henblik på videre faglig kvalificering). Programmet omfatter at den studerende løbende evaluerer og dokumenterer sine læringsresultater og overvejelserne dokumenteres i den studerendes port-folio. Grundlaget for to dage med evalueringer er dels de lærings-mål der fremgår af KASO og dels den studerendes personlige læringsmål og handleplaner i forhold til professionsprogrammets tre søjler og andre relevante moduler. Port-folio fremlægges detaljeret i plenum og drøftes blandt de studerende.

De studerendes fremlæggelse af port-folio foreslås at foregå på denne måde:

Ud fra den studerendes notater i port-folio-bog eller andre optegnelser sammenskrives port-folio ved udgangen af hvert semester til evalueringen i skriftlig form på 4-8 A4 normalsider og kan evt. fremsendes før fremlæggelsen til VIP og

med studerende. Ved fremlæggelsen fremstilles læringspunkter og evaluering af eget forløb fra start af semester til og med eksamen. Tidsrammen for fremlæggelsen for den enkelte studerende er minimum 8 og maksimum 10 minutter. Herefter er der fælles refleksion og diskussion i plenum med afsluttende kommentarer fra den præsenterende studerende. Tidsrammen er her ca. 15 minutter. Der er ca. 5 minutter til at runde af, holde pause og til at den næste studerende kan gøre klar til at sætte i gang.

Seminar om "Entrepreneurship med psykologbaggrund: Fra psykologstuderende til egen konsulentvirksomhed"

06.02.19 Start 9.15-12.00 Halvdagsworkshop v/ Mads Lindholm

Mange psykologer kommer til at drive egen virksomhed som terapeuter eller konsulenter. Men hvordan er man som psykolog klædt på til at være iværksætter? Hvad skal man være opmærksom på? Og hvad er fordele og ulemper ved den karrierevej? Mads Lindholm er erhvervspsykolog, ph.d. og partner i konsulenthuset WICE. Mads vil fortælle om rejsen fra studerende til selvstændig og præsentere konkrete eksempler på konsulentopgaver, bl.a. en undersøgelse af mening i arbejdslivet. www.wice.dk WICE | about people

Forelæsningsens pensum:

Steen, C. B., Nørgaard, G. K., Hundborg, M., Klausen, O., Lindholm, M. (ed.) (2016). *Hvad er mening? – mening som motivation i arbejdslivet*. Aarhus: Krifa.

Liebowitz, B., & Blattner, J. (2015). On becoming a consultant: The transition for a clinical psychologist. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 67(2), 144-161

Kralj, M. M. (2001). Coaching at the top: Assisting a chief executive and his team. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 53(2), 108-116

Giglio, L., Diamante, T. & Urban, J. M. (1998). Coaching a leader: Leveraging change at the top. *Journal of Management Development*, 17(2), 93-105

Kiel, F., Rimmer, E., Williams, K. & Doyle, M. (1996). Coaching at the top. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 48(2), 67-77

Sperry, L. (2013). Executive coaching and leadership assessment: Past, present, and future. *Consulting Psychology Journal: Practice & Research*, 65(4), 284-288.

Seminar om psykologen som konsulent i organisationer

06.02.19 Start 14.15-16.00 Halvdagsworkshop v/ psykologerne Nadja Lagoni Holst og Maria Louise Pedersen
Content TBA

Forelæsningsens pensum:

Seminar om stress i organisationer

08.02.19 Start 10.15-12.00 Halvdagsworkshop v/ psykolog Kevin Ladegaard, Relationspsykologerne, Skive
Content TBA

Workshop: Ledelses-psykologi.

En reflekteret undersøgelse og opsamling af ledelsespsykologi i en organisatorisk praksis

11.02.19 Start 12.30-16.00 Opsamling på forskellige syn eller blikke på ledelsespsykologien og efterfølgende selvstændigt arbejde med psykologen som konsulent i organisationer i forlængelse af oplæg ved Nadja og Maria den sjette februar. Herudfra stiller de studerende blandt andet spørgsmålet: Hvilken konsultativ praksis – med erfaringerne fra sjette og syvende semester og VIP oplæg – kan tages med til arbejdet med ledelse og ledelsesteam. Et af mange spørgsmål tematiserer samtaleforholdet mellem leder og medarbejder og hvordan er det historisk set blevet forstået som et ledelsespsykologisk problem? Endvidere kan fokuseres på andre centrale og komplekse ledelsespsykologiske problemstillinger, som f.eks. leder-medarbejderforholdet som en magt- og læringsrelation i forskellige kontekster. Ud fra de netop indhøstede erfaringer fra team-, kultur- og ledelsesanalyse i organisationen i efteråret – hvad og hvilken erfa bringes da videre samt. Hvilke analytiske redskaber og modeller var de mest anvendelige i den konkrete ledelsespsykologiske problemstilling.

Forelæsningsens pensum:

Andersen, Kristoffer Lande (2009). Ledelse og autoritet, (pp. 149-160), in: Helth m.fl. (2009, red.): *Lederskabelse, Samfundslitteratur*, Frederiksberg.

Dam Hede (2011). Samtalekarismaet & symmetriproblemet, *Dansk Tidsskrift for Coachingpsykologi*, 1(1). 53-66
<https://journals.aau.dk/index.php/CP/article/view/234>

Dam Hede (2010). Et ledelsesparadigme for coaching (pp. 119-135), in: *Coaching - samtalekunst og ledelsesdisciplin*, Samfundslitteratur, Frederiksberg.

Haslebo, G (2004): *Relationer i organisationer – en verden til forskel*. Dansk Psykologisk Forlag, Erhvervspsykologiserien (pp 121-154)
Yukl, G. A. (2010). *Leadership in organizations* (7th ed.). New York: Pearson, (pp 388-455) (pp 198-234, 262-296)

Seminar om transitioner: cand.psych – hvad nu?

04.04.19 Start 10.00-12.00 Halvdagsworkshop v/ Rasmus Stensbo

Overgang fra studie til arbejdsliv. Konkret eksempel – min egen vej fra studie, via klinisk praksis til erhvervspsykologi. At arbejde klinisk som nyuddannet. At arbejde i det private som psykolog. Hvordan kommer man ind på arbejdsmarkedet? Styrker og svagheder ved den psykologfaglige baggrund på arbejdsmarkedet. Rasmus Stensbo, Seniorrådgiver, cand. psych., Arla Foods, Viby J

Forelæsningsens pensum:

Liebowitz, B., & Blattner, J. (2015). On becoming a consultant: The transition for a clinical psychologist. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 67(2), 144-161

Ruvolo, C. M. (2007). The organizational culture of diversity: An assessment of West Point's faculty. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 59(1), 54-67

Workshop og seminarer

11.02.19 og 04.04.19 dele af dagen arbejdes der selvstændigt med teorier og tekster i learning teams og plenum præsentationer af væsentlige temaer fra konsultation psykologi for hele teamet i plenum; andre dele af dagene arbejdes der med og efter VIP oplæg.

Forelæsningsens pensum:

(Litteraturen fra hele denne søjle ovenfor)

Workshop b) Samtalefærdigheder: Udforskning, indsigt, handling, det reflekterende team og supervision

Workshop og seminar om supervision

07.02.19 Start 9.15-12.00 Halvdagsworkshop v/ Ole Michael Spaten & Lillith Olesen Løkken

Introduktion til supervision. Hvad er coaching psykologi supervision og hvad er supervision? Er supervision i coaching psykologi luksus eller en nødvendighed, vi diskuterer metodiske tilgange. Endvidere slutter vi af med introduktion til teoriseminar arbejdet.

Forelæsningsens pensum:

Bertelsen, P., Jacobsen, C. H., Rosenberg, N. (2013). Tværfaglig Supervision. Hans Reitzels Forlag

European Mentoring and Coaching Council Guidelines on Supervision, kan downloades fra:

<http://www.emccouncil.org/src/ultimo/models/Download/7.pdf> (accessed 06.11.17)

Hawkins, P. & Shohet, R. (2012). *Supervision in the Helping Professions*. (3-8 + 127-153). Open University Press

Hawkins, P., & Schwenk, G. (2010). The interpersonal relationship in the training and supervision of coaches In S. Palmer & A. McDowall (Eds.), *The coaching relationship: Putting people first* (pp. 203-221). New York, NY, US Routledge/Taylor & Francis Group

Salter, T. (2008). Exploring current thinking within the field of coaching on the role of supervision. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*. Special Issue, p. 27-39.

Workshop om gruppeprocesser og relationer

05.04.19 Start 14.00-16.00 Halvdagsworkshop (nb citycampus) v/ Thomas Duus Henriksen, psykolog, lektor KDM og organisationspsykolog

Content TBA

Forelæsningsens pensum:

Peterson, D. B., & Miller, J. (2005). The alchemy of coaching: "You're good, Jennifer, but you could be really good." *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*. 57(1), 14-40

Kilburg, R. R. (2017). Trusted leadership advisor: a commentary on expertise and ethical conundrums. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 69, 1, 41-46

Kilburg, R. R. (2016). The development of human expertise: Toward a model for the 21st-century practice of coaching, consulting, and general applied psychology. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 68, 177-187

Seminar om executive coaching – fra forskning til artikel

08.04.19 Start 10.15-12.00 Halvdagsworkshop v/ *Tanja Ryberg Jensen*

Samt 08.04.19 12.30-16.00 Content TBA og dagen afsluttes med afrunding af arbejdet indenfor de tre søjler:

Konsultation Psykologi, Psykologisk Assessment og Samtalefærdigheder efter oplæg fra Tanja og om eftermiddagen delvist selvstændigt arbejde i learning team.

Forelæsningsens pensum:

Cavanagh, M. & Palmer, S. (2006). The theory, practice and research base of Coaching Psychology is developing at a fast pace. *International Coaching Psychology Review*. Vol 1(2), 5-7.

Grant, A. M. (2006). Workplace and Executive Coaching. In Stober, D. R. & Grant, A. M. (Eds). (2006). *Evidence based coaching handbook: Putting best practices to work for your clients* (367-388). Hoboken, NJ, US: John Wiley & Sons

Palmer, S. & McDowall, A. (Eds.) (2010). *The coaching relationship: Putting people first*. New York, NY, US: Routledge/Taylor & Francis Group. [pp. 1-8 + 139-158] (27 p.)

Spaten, O. M. (2011). *Coaching forskning – på evidensbaseret grundlag. Centrale empiriske studier gennem tyve år (1990 – 2010)*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag (80 p.).

Spaten, O. M. & Flensburg, W. (2013). When middle managers are doing employee coaching. *International Coaching Psychology Review*, 8, 2, 18-48

Workshop og seminarer

11.02.19 og 04.04.19 dele af dagen arbejdes der selvstændigt med teorier og tekster i learning teams og plenum præsentationer af væsentlige temaer fra konsultation psykologi for hele teamet i plenum; andre dele af dagene arbejdes der med og efter VIP oplæg.

Forelæsningsens pensum:

(Litteraturen fra hele denne søjle ovenfor)

Workshop c) Psykologisk assessment: testning, differential-diagnostik og kontaktform

Psykologisk assessment indgår i mange psykologers arbejde hvad enten det er som konsulent i organisationer eller i den kliniske praksis. Vi ser de seneste år en kolossal vækst i udbuddet af nye testredskaber, herunder opdateringer og revisioner som alt i alt stiller store krav til psykologens færdigheder i forhold til at vurdere, om der brug for eller hvilken assessment der skal til, herunder udvælgelsen af testbatteri. Vi fortsætter med at præcisere en række forhold af betydning: Hvordan etablere rammerne for psykologisk assessment, skabe kontakt inden den praktiske testsituation, hvilke instrumenter og metoder anvender og i forbindelse med mundtlig tilbagemelding, formidling af undersøgelsesresultater og feed-back som dialog inden for rammerne af de etiske principper for nordiske psykologer. Hvordan indgår assessment i forhold til komplekse ledelsesdilemmaer?

Workshop: Assessment af komplekse problemstillinger og differentialdiagnostiske overvejelser

07.02.19 Start 12.30-16.00 Halvdagsworkshop v/ *Ole Michael Spaten & Lillith Olesen Løkken*

Når vi arbejder med mennesker i den psykologiske praksis støder vi indimellem på den type differential problemstillinger, hvor en tilstand umiddelbart bliver opfattet, som hørende til en lettere kategori, men en grundigere udredning tyder på, at der kan være tale om en alvorligere lidelse, der kræver henvisning til anden, længerevarende specialist behandling. Eller at problemstillingen ligger i gråzonen mellem funktionel eller dysfunktionel eller, at man umiddelbart har svært ved at bedømme om den hører til den ene eller anden. I denne workshop vil vi arbejde med assessment og herunder komme ind på en fænomenologisk og en testpsykologisk tilgang til diagnostikken.

Andreasen, N. C. (2006). DSM and the Death of Phenomenology in America: An Example of Unintended Consequences. *Schizophrenia Bulletin*. 33, 108-112.

Frances, A. (2014). ICD, DSM and The Tower of Babel. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 48(4), 371-373.

Frances, A. (2014). How many psychiatric diagnoses fit on the head of a pin? *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 48(11), 1067-1068

Frances, A., & Batstra, L. (2013). Why so many epidemics of childhood mental disorder? *Journal of developmental and behavioral pediatrics*, 34(4), 291-292

Frances, A. (2012). Better safe than sorry. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 46(8), 695-696

Kahn, W. A. (2012). The functions of dysfunction: Implications for organizational diagnosis and change. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 64(3), 225-241

Szymanska, K. (2007). Anxiety and the coaching relationship: How to recognise the signs and what to do next. *The Coaching Psychologist*. 3, 85-89.

Szymanska, K. (2008). Catastrophising/imagining the worst. *The Coaching Psychologist*, 4, 36-37.
Szymanska, K. (2008). The downward arrow technique. *The Coaching Psychologist*, 4, 85-86.
Szymanska, K. (2009). Behavioural assignments. *The Coaching Psychologist*, 5(2), 130-131.
Szymanska, K. (2009). Anxiety and the coaching relationship: How to recognise the signs and what to do next (Part 2). *The Coaching Psychologist*, 5(1), 39-41.

Seminar med psykologisk assessment og port folio

11.02.19 Start 9.15-12.00 Opfølgning på psykologisk assessment, procedurer for assessment og anvendelse i praksis – arbejdet i Coaching Center fremstilles. Noter til port folio, opsamling på læring i de tre søjler. Seminaret ledes delvist af Lillith Olesen Løkken, de studerende fortsætter i learning team arbejdet efter oplæg fra Lillith og selvstændigt om eftermiddagen.

Seminar og workshop om normalitet og afvigelse

01.04.19. Start 8.15-12.00 Halvdags seminar og workshop v/ Bo Møhl

Med baggrund i kliniske eksempler vil dette seminar belyse grænsefladerne mellem normalitet og afvigelse, som de kan optræde i forbindelse med arbejde i organisationer. Fokus vil være på mennesker med personlighedsforstyrrelser og de udfordringer, som de giver, samt på ledertyper, som med deres personlighedsforvaltning og adfærd skaber problemer i organisationen: Working with the toxic leaders. I forbindelse med coaching af fx en leder i en organisation kan man støde på symptomer eller karaktertræk, som kan være så belastende for vedkommende selv eller for omgivelser, at det må vurderes som patologisk. I denne workshop vil vi arbejde med en case og rollespil som udgangspunkt for kliniske og teoretiske refleksioner over normalitet og afvigelse.

Forelæsningsens pensum:

American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (5th ed.). Arlington, VA: American Psychiatric Publishing (supplerende læsning)
Berg J. C. et. al. (2006). Balancing Psychological Assessment: Including Strength and Hope in Client Reports. *Journal of clinical psychology*, 62(1), 33-46.
Kets de Vries, M. F. R. (2014). Coaching the toxic leader. *Harvard Business Review*, 66(1), 100-109.
Frances, A. (2013). *Essentials of Psychiatric Diagnosis. Responding to the Challenge of DSM 5*. New York: The Guildford Press (supplerende læsning især kap. 1, 5, 8 og 11, men det kan anbefales at læse hele bogen)
WHO ICD-10 Psykiske lidelser og andre adfærdsmæssige forstyrrelser: Klassifikation og diagnostiske kriterier. Munksgaard, 2010 (10. Udg., (supplerende læsning)

Seminar om psykologisk assessment i human ressource service

08.02.19 Start 12.30-14.00 Halvdagsworkshop v/ psykolog Laura Holm Dalsgaard
Content TBA når endelig bekræftelse foreligger

Workshop og seminarer

11.02.19 og 04.04.19 dele af dagen arbejdes der selvstændigt med teorier og tekster i learning teams og plenum præsentationer af væsentlige temaer fra konsultation psykologi for hele teamet i plenum; andre dele af dagene arbejdes der med og efter VIP oplæg.

Forelæsningsens pensum:

(Litteraturen fra hele denne søjle ovenfor)

Workshop og seminarer: Supervisionsforløb og teoriseminarer

02.04.19 & 03.04.19 To heldagsworkshop og seminarer v/ Ole Michael Spaten & Lillith Olesen Løkken
Dagene inddeles i to x to halve dage, hvor vi den ene halvdel har supervisionsseminar og den anden halvdel har vi teoriseminar og workshop.

Supervision af psykologer ses i dag som en vigtig og uundværlig del af professionel psykologisk praksis. De to halve supervisionsdage vil have fokus på studerendes egne cases. Hver enkelt studerende vil få mulighed for at fremlægge egne klienter / coachée fra praktikken. Fokus vil være på en beskrivelse af forløbet samt de dele af interventionen, der udfordrer den studerende. I supervisionen vil fokus være på at udarbejde dels: En beskrivelse af problem (tilløb til en case-formulering) og et udforskende arbejde med problemstillingen i samarbejde med supervisor samt fokus på at lægge mål for det videre arbejde med klient/coachee.

Afsluttende vil disse dage indeholde gruppeøvelser. Her vil omdrejningspunktet for gruppearbejdet være: Hvordan vil den studerende kunne anvende det lærte fra supervisionen i dag i det kommende arbejde i praktikken?

Teoriseminarer følger af at det 1) Samlede pensum for 8. semester kommenteres af VIP på første semesteruge indkald i februar og 2) Hver studerende vælger i denne første uge ca. 250 sider tekster (nogenlunde ligeligt fordelt med ca. tre tekster / kapitler fra hver søjle det vil sige eller ca. 80 sider fra hver søjle). Disse læses og når de studerende møder til andet indkald i april er den enkelte studerende hver især optimalt forberedt på disse tekster og deres sammenhæng i forhold til den anvendte psykologi (dvs. hvad der giver mening på deres praktiksted): Teksterne sættes i forhold til psykologiske problemstillinger konstitution, udredning og intervention med udgangspunkt i erfaringer fra egen praksis; som altså spejles, løftes ind i det teoretiske, tekstlige univers. 3) Det foreslås at den studerende i en af de allerførste uger af sin praktik gennemfører et interview i organisationen (gerne) med udgangspunkt i teori/tekster og erfaringer fra 7. semester; interviewet skal optimalt set gerne kortlægge f.eks. organisationsdiagrammet (organisationsstruktur / hierarki m.v.) og hele konteksten for praktikforløbet samt de gensidige forventninger og behov m.v. Under indkald 1 (februar) er der fokus på forberedelse af praktikopholdet, forelæsninger, workshop, supervision i praktik og på hvordan programmets tre søjler kan spille ind på en frugtbar måde i praktikken. 4) På indkald 2 (i april) anvendes de nævnte 2 halve dage, hvor der afsættes ca. 1 time til hver studerende. Først giver den studerende a) en introduktion til organisationen, rammer for praktikforløbet, væsentlige strukturer i organisationen, hierarkiet, magtrelationer og andre væsentlige forhold, b) dernæst præsenterer den studerende sin egen rolle og indholdet i det psykologfaglige arbejde i organisationen, c) dernæst nogle relevante teoretiske perspektiver på a) og b) fra de valgte ca. 250 siders tekster. NB Punkt c) kan selvfølgelig godt være sammenflettet med a) og b), men som et punkt c) bør der så i det mindste samles op klart – f.eks. med 'bulletpoint' på slides eller 'hand-outs' vedrørende pointer fra de teoretiske perspektiver på a) og b). Fjerde punkt er d) Refleksionstid: X) den studerende der har fremstillet sin organisation og erfaringer i pkt. a), b), og c) ovenfor modtager feed-back på fremstillingen af VIP efterfølgende. Med udgangspunkt i fremstillingen og den studerendes erfaringer med praktikforløbet og organisationen (so far) samt pensum elaborerer samtalen med den studerende: Hvilke foreløbige ideer og overvejelser har jeg som studerende til problemstilling for synopsis på 8. semester. Y) de øvrige studerende sidder i små-grupper og reflekterer over hvordan deres "egne" tekster og erfaringer fra 'egen' organisation kan bidrage til en kvalificering af fremlæggelsen. Femte punkt i forløbet er e) afsluttende plenum med refleksioner og dialog. Studerende fra de andre grupper fortæller hvordan a), b) og c) "slog en streng an" hos gruppen fra deres optik. Den studerende i fokus afrunder ved at opsummere læringspunkter fra præsentationen.

Modulets samlede pensum:

- American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (5th ed.)*. Arlington, VA: American Psychiatric Publishing (ca. 105 sider fra det indledende)
- Andersen, Kristoffer Lande (2009). Ledelse og autoritet, (pp. 149-160), in: Helth m.fl. (2009, red.): *Lederskabelse, Samfundslitteratur*, Frederiksberg.
- Andreasen, N. C. (2006). DSM and the Death of Phenomenology in America: An Example of Unintended Consequences. *Schizophrenia Bulletin*, 33, 108-112.
- Berg J. C. et. al. (2006). Balancing Psychological Assessment: Including Strength and Hope in Client Reports. *Journal of clinical psychology*, 62(1), 33-46.
- Bertelsen, P., Jacobsen, C. H., Rosenberg, N. (2013). Tværfaglig Supervision. Hans Reitzels Forlag
- Carroll, M. (2007). Coaching psychology supervision: Luxury or necessity? In S. Palmer and Whybrow (eds). *Handbook of Coaching Psychology* (pp. 431-448) London: Routledge.
- Cavanagh, M. & Palmer, S. (2006). The theory, practice and research base of Coaching Psychology is developing at a fast pace. *International Coaching Psychology Review*. Vol 1(2), 5-7.
- Church, A. H., & Rotolo, C. T. (2013). How are top companies assessing their high-potentials and senior executives? A talent management benchmark study. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 65(3), 199-223.
- Dam Hede (2010). Et ledelsesparadigme for coaching (pp. 119-135), in: *Coaching - samtalekunst og ledelsesdisciplin*, Samfundslitteratur, Frederiksberg.
- Dam Hede (2011). Samtalekarismaet & symmetriproblemet, *Dansk Tidsskrift for Coachingpsykologi*, 1(1). 53-66 <https://journals.aau.dk/index.php/CP/article/view/234>
- Davis, M. H., Hall, J. A., & Mayer, P. S. (2016). Developing a new measure of entrepreneurial mindset: Reliability, validity, and implications for practitioners. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 68(1), 21-48.
- Duffy, M., Passmore, J. (2010). Ethics in coaching: An ethical decision making framework for coaching psychologists. *International Coaching Psychology Review*, 5(2), 140-151
- European Mentoring and Coaching Council Guidelines on Supervision, kan downloades fra: <http://www.emccouncil.org/src/ultimo/models/Download/7.pdf> (accessed 06.11.17)
- Frances, A. (2012). Better safe than sorry. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 46(8), 695-696
- Frances, A. (2013). *Essentials of Psychiatric Diagnosis. Responding to the Challenge of DSM 5*. New York: The Guildford Press (læsning især kap. 1, 5, 8 og 11, (ca. 125 sider), men det kan anbefales at læse hele bogen)
- Frances, A. (2014). How many psychiatric diagnoses fit on the head of a pin? *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 48(11), 1067-1068
- Frances, A. (2014). ICD, DSM and The Tower of Babel. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 48(4), 371-373.

- Frances, A., & Batstra, L. (2013). Why so many epidemics of childhood mental disorder? *Journal of developmental and behavioral pediatrics*, 34(4), 291-292
- Giglio, L., Diamante, T. & Urban, J. M. (1998). Coaching a leader: Leveraging change at the top. *Journal of Management Development*, 17(2), 93-105
- Grant, A. M. (2006). Workplace and Executive Coaching. In Stober, D. R. & Grant, A. M. (Eds.). (2006). *Evidence based coaching handbook: Putting best practices to work for your clients* (367-388). Hoboken, NJ, US: John Wiley & Sons
- Haslebo, G (2004): *Relationer i organisationer – en verden til forskel*. Dansk Psykologisk Forlag, Erhvervspsykologiserien, kapitel 3, kapitel 4, kapitel 5, kapitel 6, kapitel 7, kapitel 8, kapitel 9 og kapitel 10 (pp 45-177)
- Hawkins, P. & Shohet, R. (2012). *Supervision in the Helping Professions*. (3-8 + 127-153). Open University Press
- Hawkins, P., & Schwenk, G. (2010). The interpersonal relationship in the training and supervision of coaches In S. Palmer & A. McDowall (Eds.), *The coaching relationship: Putting people first* (pp. 1-8 + 34-54 + 79-100 + 139-158). New York, NY, US: Routledge/Taylor & Francis Group
- Kahn, W. A. (2012). The functions of dysfunction: Implications for organizational diagnosis and change. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 64(3), 225-241
- Kaiser, R. B., & Hogan, R. (2010). How to (and how not to) assess the integrity of managers. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 62(4), 216-234
- Kets de Vries, M. F. R. (2014). Coaching the toxic leader. *Harvard Business Review*, 66(1), 100-109.
- Kiel, F., Rimmer, E., Williams, K. & Doyle, M. (1996). Coaching at the top. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 48(2), 67-77
- Kilburg, R. R. (2004). Trudging Toward Dodoville: Conceptual Approaches and Case Studies in Executive Coaching. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 56, 4, 203–213
- Kilburg, R. R. (2016). The development of human expertise: Toward a model for the 21st-century practice of coaching, consulting, and general applied psychology. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 68, 177–187
- Kilburg, R. R. (2017). Trusted leadership advisor: a commentary on expertise and ethical conundrums. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 69, 1, 41–46
- Kralj, M. M. (2001). Coaching at the top: Assisting a chief executive and his team. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 53(2), 108-116
- Liebowitz, B., & Blattner, J. (2015). On becoming a consultant: The transition for a clinical psychologist. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 67(2), 144-161
- Palmer, S. & McDowall, A. (Eds.) (2010). *The coaching relationship: Putting people first*. New York, NY, US: Routledge/Taylor & Francis Group. [pp. 1-8 + 139-158] (27 p.)
- Peterson, D. B., & Miller, J. (2005). The alchemy of coaching: “You’re good, Jennifer, but you could be really good.” *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*. 57(1), 14-40
- Ruvolo, C. M. (2007). The organizational culture of diversity: An assessment of West Point's faculty. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 59(1), 54-67
- Salter, T. (2008). Exploring current thinking within the field of coaching on the role of supervision. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*. Special Issue, p. 27-39.
- Spaten, O. M. & Flensburg, W. (2013). When middle managers are doing employee coaching. *International Coaching Psychology Review*, 8, 2, 18-48
- Spaten, O. M. (2011). *Coaching forskning – på evidensbaseret grundlag. Centrale empiriske studier gennem tyve år (1990 – 2010)*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag (80 p.).
- Sperry, L. (2013). Executive coaching and leadership assessment: Past, present, and future. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 65(4), 284-288
- Steen, C. B., Nørgaard, G. K., Hundborg, M., Klausen, O., Lindholm, M. (ed.) (2016). *Hvad er mening? – mening som motivation i arbejdslivet*. Aarhus: Krifa.
- Szymanska, K. (2007). Anxiety and the coaching relationship: How to recognise the signs and what to do next. *The Coaching Psychologist*. 3, 85-89.
- Szymanska, K. (2008). Catastrophising/imagining the worst. *The Coaching Psychologist*. 4, 36-37.
- Szymanska, K. (2008). The downward arrow technique. *The Coaching Psychologist*. 4, 85-86.
- Szymanska, K. (2009). Anxiety and the coaching relationship: How to recognise the signs and what to do next (Part 2). *The Coaching Psychologist*, 5(1), 39-41.
- Szymanska, K. (2009). Behavioural assignments. *The Coaching Psychologist*, 5(2), 130-131.
- WHO ICD-10 Psykiske lidelser og andre adfærdsmæssige forstyrrelser: Klassifikation og diagnostiske kriterier. Munksgaard, 2010 (10. udg., (ca. 110 sider fra det generelle og indledende, resten er supplerende læsning)
- Yukl, G. A. (2010). *Leadership in organizations* (7th ed.). New York: Pearson, (Kap. 7 Power and Influence (36 s), Kap. 9 - Charismatic and Transformational Leadership (34 s), Kap. 13 - Strategic Leadership by Executives (36 s), Kap. 14 - Developing Leadership Skills - (30 s) (pp 198-234 + 262-296 + 388-455).

I alt ca. 1500 sider

Klinik for Handicap og Rehabiliteringspsykologi (KHARE)

Modultitel <i>Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II ved Klinik for Handicap- og Rehabiliteringspsykologi (KHARE)</i>										
Placering <i>8. Semester</i>										
Modulansvarlig: Tia Hansen tia@hum.aau.dk og Chalotte Glintborg cgl@hum.aau.dk Forelæsere/Seminarholdere: Tia Hansen, Chalotte Glintborg, Cecilie Marie Schmidt Thøgersen, Mette Kold, Leif Vind, Elsebeth & Simon Fønsbo, Michael Fürst, m.fl.										
Type og sprog Professionsprogram – Dansk og Engelsk										
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <p>Klinik for Handicap og Rehabiliteringspsykologi viderefører undervisningen fra 7. semester, nu med et større fokus på anvendelse af rehabiliteringspsykologiske interventioner til klienter med en senhjerneskade samt deres nære pårørende. KHARE studerende starter deres praktik i Aalborg kommune og dermed, under supervision, egne klient- og pårørendeforløb. Workshops og seminarer er centreret omkring rehabiliteringspsykologiske interventioner, anvendelse og gennemførelse samt interventionsmetoders teoretiske og praktiske begrænsninger i fht denne målgruppe, samt forskning i evidensbaseret praksis. Problemstillinger, som den studerende vælger at udforske i synopsisen, skal omfatte evidens/forskning.</p> <p>Programmets interne praktik finder sted i Aalborg kommunes klinik lokaler samt i KHAREs klinik på AAU på Kroghstræde 3, hvor de studerende under supervision har klient- og pårørendeforløb</p>										
Omfang og forventet arbejdsindsats <i>Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.</i> <i>Eksempel:</i> <i>15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:</i>										
<table border="1"><thead><tr><th>Aktivitet</th><th>Timer</th></tr></thead><tbody><tr><td><i>Forelæsninger</i></td><td><i>35</i></td></tr><tr><td><i>Seminargange</i></td><td><i>101,4</i></td></tr><tr><td><i>Læsning og forberedelse</i></td><td><i>259,6</i></td></tr><tr><td><i>Eksamen</i></td><td><i>9</i></td></tr></tbody></table> <i>NB: lektioner tælles som timer.</i>	Aktivitet	Timer	<i>Forelæsninger</i>	<i>35</i>	<i>Seminargange</i>	<i>101,4</i>	<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>259,6</i>	<i>Eksamen</i>	<i>9</i>
Aktivitet	Timer									
<i>Forelæsninger</i>	<i>35</i>									
<i>Seminargange</i>	<i>101,4</i>									
<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>259,6</i>									
<i>Eksamen</i>	<i>9</i>									
Antal forelæsninger: 12										
Antal forelæsningshold: 1										
Antal seminar timer: 101,4										

Antal seminarhold: 1
Deltagere KHARE studerende - 8 semester
Deltagerforudsætninger Studerende, der har gennemført 7. semester på professionsprogrammet Klinik for Handicap- og Rehabiliteringspsykologi og kan indgå i samarbejde med Aalborg kommune dette semester (fuld tid).
Modulaktiviteter (kursusgange med videre)
<p>Undervisningsmoduler KHARE VAP II (forbeholdt ændringer)</p> <p>Kognitiv Adfærdsterapi II (KAT) v/ <i>Cecilie Marie Schmidt Thøgersen</i></p> <p>2 dage á 6 timer</p> <p>Beskrivelse</p> <p>Dagene viderefører arbejdet med kognitiv adfærdsterapi fra efterårets workshop, men diskuterer nu i højere grad kognitiv terapi som anvendelig for klienter med en erhvervet hjerneskade – fx en reaktiv depression eller angst som følge af en erhvervet hjerneskade. Workshoppen giver en indføring i behandlingsmodeller til depressive og angste og træner de terapeutiske teknikker, der indgår i behandlingsmodellen. Dertil vil workshoppen fokusere mere dybdegående på de generelle metoder og teknikker, der indgår i kognitive adfærdsterapeutiske behandlingsmodeller. Metodernes praksisanvendelse, muligheder og begrænsninger vil blive diskuteret ud fra forskning på området. Kvalitative forhold som forandringsprocesser samt tilpasning til diagnose, kultur og læringsstil vil herunder blive diskuteret ud fra pensum.</p> <p>Pensum: 407 sider</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beck, J. S. (2013). <i>Kognitiv adfærdsterapi – Grundlag og perspektiver</i>. DK: Akademisk Forlag. [De sider, der ikke indgik i VAPI: 260 sider] • Couchman, G., McMahon, G., Kelly, A., & Ponsford, J. (2014). A new kind of normal: Qualitative accounts of Multifamily Group Therapy for acquired brain injury. <i>Neuropsychological Rehabilitation</i>, 24(6), 809-832. DOI: 10.1080/09602011.2014.912957 [21 sider] • Hsieh, M. Y., Ponsford, J., Wong, D., Schönberger, M., McKay, A., & Haines, K. (2012). A Cognitive Behavior Therapy (CBT) programme for anxiety following moderate–severe Traumatic Brain Injury (TBI): Two case studies. <i>Brain Injury</i>, 26(2), 126–138. [12 sider]

- Kangas, M., & McDonald, S. (2011). Is it time to ACT? The potential of Acceptance and Commitment Therapy for psychological problems following acquired brain injury, *Neuropsychological Rehabilitation*, 21(2), 250-276, DOI: 10.1080/09602011.2010.540920 [16 sider]
- Khan-Bourne, N., & Brown, R. G. (2003). Cognitive Behaviour Therapy for the treatment of depression in individuals with brain injury. *Neuropsychological Rehabilitation*, 13(1-2), 89-107. DOI: 10.1080/09602010244000318 [18 sider]
- Malec, J., Testa, J. A., Rush, B. K., Brown, A. W., & Moessner, A. M. (2007). Self-assessment of impairment, impaired self-awareness, and depression after Traumatic Brain Injury. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 22(3), 156–166. [10 sider]
- Soo, C., Tate, R. L., & Lane-Brown, A. (2011). A systematic review of Acceptance and Commitment Therapy (ACT) for managing anxiety: Applicability for people with Acquired Brain Injury? *Brain Impairment*, 12(1), 54-70. [16 sider]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105-121. [17 sider]
- Waldron, B., Casserly, L. M., & O’Sullivan, C. (2013) Cognitive Behavioural Therapy for depression and anxiety in adults with Acquired Brain Injury. What works for whom? *Neuropsychological Rehabilitation*, 23(1), 64-101. DOI: 10.1080/09602011.2012.724196 [37 sider]

Mindfulness

v/ Mette Kold

3 dage á 4 timer

Beskrivelse

Mindfulnessforløbet fortsætter med kombinationen af teori og praksis og medreflekterer undervejs de studerendes egne oplevelser fra klient- og pårørendeforløb i praktikken. Der færdiggøres læsning af grundbogen/manualen om MBCT, og metoderne Acceptance and Commitment Therapy (ACT) og Dialektisk adfærdsterapi (dialectical behavior therapy, DBT) introduceres. Alle tre retnings metoder erfares anvendt i praktikforløbet.

Pensum: 388 sider

ACT

- Hayes, S. C., Luoma, J. B., Bond, F. W., Masuda, A., & Lillis, J. (2006). Acceptance and Commitment Therapy: Model, processes and outcomes. *Behaviour Research and Therapy*, 44(1), 1–25. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2005.06.006> [25 sider]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105–121. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2014.07.018> [16 sider]

DBT

- Panos, P. T., Jackson, J. W., Hasan, O., & Panos, A. (2014). Meta-Analysis and Systematic Review Assessing the Efficacy of Dialectical Behavior Therapy (DBT). *Research on Social Work Practice*, 24(2), 213–223. <https://doi.org/10.1177/1049731513503047> [10 sider]
- Wilks, C. R., Korslund, K. E., Harned, M. S., & Linehan, M. M. (2016). Dialectical behavior therapy and domains of functioning over two years. *Behaviour Research and Therapy*, 77, 162–169. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2015.12.013> [7 sider]

MBCT

- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed). New York: Guilford Press.

I læste på 7. semester kapitel 3, 4, 5, 8, p. 44-93 & 137-143 = 57 sider.

Læs nu de sidste 320 sider:

Kapitel 1+2: Side 11-43 = 32 sider

Kapitel 6+7: Side 94-136 = 42 sider

Kapitel 9-18 = S. 144-390 = 246 sider

Compassion

v/ Leif Vind

4 dage á 6 timer (i alt 24 timer)

Beskrivelse

Medfølelse som det eksplicite omdrejningspunkt for teori og intervention er ret nyt i psykologien, men i vækst under indflydelse af især Paul Gilbert i UK og Kristin Neff & Christopher Germer i USA. Tilgangene har stærke berøringsflader med mindfulness og gruppen af 3. generations kognitive adfærdsterapier. De anvendes til et stigende antal målgrupper ud fra den formodning, at et skamfyldt eller anklagende forhold til sig selv er en væsentlig faktor i mange psykologiske problemers konstituering eller vedligeholdelse, og at intervention rettet mod dette derfor kan forbedre klienters resiliens, livskvalitet og inklusion. Som andre tilgange i KAT-familien lægges vægt på at etablere evidens for praksis, og der arbejdes med forskellige scoringsværktøjer til udredning, intervention og dokumentation. Tia Hansen introducerer med udgangspunkt i Neff & Germer, og Leif Vind uddyber med udgangspunkt i klinisk anvendelse af Gilberts model/interventioner og det psykoedukative potentiale i Neff's forståelse. Der eksemplificeres i.f.t. problematikker fra almen praksis, og vi diskuterer anvendelighed til ABI-klienter og deres pårørende.

Undervisningsform: Undervisningen inkl. forelæsning, diskussion af eksempler/cases og praktiske øvelser.

Pensum: 275 sider

- Allen, A. B. & Leary, M. R. (2010). Self-Compassion, stress, and coping. *Social and Personality Psychology Compass*, 4(2), 107–118. [12 sider]
- Ashworth, F., Gracey, F., & Gilbert, P. (2011). Compassion focused therapy after traumatic brain injury: Theoretical foundations and a case illustration. *Brain Impairment*, 12(2), 128-139. [12 sider]
- Beaumont, E., Galpin, A. & Jenkins, P. (2012). ‘Being kinder to myself’: A prospective comparative study, exploring post-trauma therapy outcome measures, for two groups of clients, receiving *either* Cognitive Behaviour Therapy *or* Cognitive Behaviour Therapy and Compassionate Mind Training. *Counselling Psychology Review*, 27(1), 31-43. [13 sider]
- Brooks, M., Kay-Lambkin, F., Bowman, J. & Childs, S. (2012). Self-Compassion Amongst Clients with Problematic Alcohol Use. *Mindfulness*, 3(4), 1-10. [10 sider]
- Germer, C. K., & Neff, K. D. (2013). Self-compassion in clinical practice. *Journal of Clinical Psychology*, 69(8), 856-867. doi: 10.1002/jclp.22021 [13 sider]
- Gilbert, P. (2010). An introduction to compassion focused therapy in cognitive behavior therapy. *International Journal of Cognitive Therapy*, 3(2), 97-112. doi: 10.1521/ijct.2010.3.2.97 [17 sider]
- Gilbert, P. (2012). Medfølelsesfokuseret terapi. [Compassion-Focused Therapy; oversat af Morten Visby]. In M. Arendt & N. K. Rosenberg (Eds.), *Kognitiv terapi. Nyeste udvikling* (pp. 507-522). København: Hans Reitzel. [16 sider]
- Gilbert, P., McEwan, K., Matos, M. & Rivis, A. (2011). Fears of compassion: Development of three self-report measures. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 84, 239-255. [17 sider]
- Gilbert, P. & Procter, S. (2006). Compassionate Mind Training for people with high shame and self-criticism: Overview and pilot study of a group therapy approach. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, (13), (pp. 353-379). [27 sider]
- Imrie, S. & Troop, A., N. Troop (2012). A pilot study on the effects and feasibility of compassion-focused expressive writing in day hospice patients. *Palliative and Supportive Care*, 10, 115-122. [8 sider]
- Kelly, A. C., Zuroff, D. C., Foa, C. L. & Gilbert, P. (2010). Who benefits from training in self-compassionate self-regulation? A study of smoking reduction. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(7), 727-755. [29 sider]
- Marshall, S. L., Parker, P. D., Ciarrochi, J., Sahdra, B., Jackson, C. J., & Heaven, P. C. L. (2015). Self-compassion protects against the negative effects of low self-esteem: A longitudinal study in a large adolescent sample. *Personality and Individual Differences*, 74, 116-121. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2014.09.013> [6 sider]
- Neff, K. (2003). Self-Compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and Identity*, 2, 85-101. [17 sider]
- Neff, K. D., & Germer, C. K. (2013). A pilot study and randomized controlled trial of the mindful self-compassion program. *J Clin Psychol*, 69(1), 28-44. doi: 10.1002/jclp.21923 [17 sider]
- Neff, K. D., Kirkpatrick, K. L. & Rude, S. S. (2007). Self-compassion and adaptive psychological functioning. *Journal of Research in Personality* 41, 139–154. [16 sider]
- Neff, K. D. & Vonk, R. (2009). Self-Compassion versus Global Self-Esteem: Two different ways of relating to oneself. *Journal of Personality*, 77(1), 23-50. [28 sider]
- Raes, F. (2010). Rumination and worry as mediators of the relationship between self-compassion and depression and anxiety. *Personality and Individual Differences*, 48, 757-761. [5 sider]

- Yarnell, L. M & Neff, K. D. (2013). Self-compassion, interpersonal conflict resolutions, and well-being. *Self and Identity*, 12(2), 1-14. [15 sider]

Levede erfaringer

v/ Elsebeth og Simon Fønsbo

På denne dag møder i Simon, der for 6 år siden blev ramt af en svær hjerneskade, og hans kone Elsebeth. De vil give os et indefra perspektiv på de psykosociale problemstillinger de har stået i undervejs i de 6 år.

1 dag á 2 timer

Workshop Dyreassisteret Trivsel

v/ Tia Hansen, Chalotte Glinborg, Michael Fürst, Mette Fonsø og NN

1 dag på 8 timer og 1 dag på 4 timer

Beskrivelse

Dyreassisteret intervention og dyreberiget hverdag har oplagte potentialer for rehabiliteringspsykologi, og workshoppen introducerer til området og eksemplificerer centrale perspektiver. Gæsterne er psykologer fra praksis, som bl.a. fortæller om hesteassisteret terapi og om terapeutisk arbejde med pårørendesorg, og vi diskuterer, hvordan deres indsigter kan berige rehabiliteringspsykologien.

Undervisningsform: Undervisningen inkl. forelæsning, demonstrationer og diskussion af eksempler/cases.

Pensum: 204 sider

Introduktioner

- Bustad, L. K. (2014). Nyere opdagelser om vores forhold til naturen. *Psyke & Logos*, 35(2), 5-16. [12 sider]
- Hansen, T. G. B., & Thodberg, K. (2014). Aktuelle perspektiver på menneskers forhold til dyr – en dansk introduktion. *Psyke & Logos*, 35(2), 17-34. [18 sider]
- Shapiro, K., & DeMello, M. (2010). The state of Human-Animal Studies. *Society & Animals*, 18(3), 307-318. doi: 10.1163/156853010X510807 [12 sider]

Dyreassisteret terapi, pædagogik og aktivitet

- Chandler, C. K. (2012). *Animal assisted therapy in counseling (2nd ed.)*. New York: Routledge. [Uddrag: Chapter 7, Animal assisted interventions and counseling theories, pp. 133-164.] [32 sider]
- Hansen, T. G. B., & Torpe, C. F. (2018). *Animal Assisted Education - or just "hygge"-dogs - in Danish primary schools*. Paper presented at the 27. Conference of the International Society of Anthrozoology, Sydney, Australia.
http://vbn.aau.dk/files/287066767/Hansen_Torpe_ISAZ_2018_poster.pdf [1 side]
- Pendry, P., Roeter, S., Smith, A., Jacobson, S., & Erdman, P. (2013). Trajectories of positive and negative behavior during participation in equine facilitated learning program for horse-novice youth. *Journal of Extension*, 51(1), article # 1RIB5. [4 sider]

- Thodberg, K., Sørensen, L. U., Videbech, P. B., Poulsen, P. H., Houbak, B., Damgaard, V., . . . Christensen, J. W. (2016). Behavioral responses of nursing home residents to visits from a person with a dog, a robot seal or a toy cat. *Anthrozoös*, 29(1), 107-121. doi: 10.1080/08927936.2015.1089011 [15 sider]

Kvalitetssikring

- IAHAIO. (2018). *IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI*. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [10 sider]
- Serpell, J., McCune, S., Gee, N., & Griffin, J. A. (2017). Current challenges to research on animal-assisted interventions. *Applied Developmental Science*, 21(3), 223-233. doi:10.1080/10888691.2016.1262775 [11 sider]

Servicehunde og dyreberiget hverdag

- Winkle, M., Crowe, T. K., & Hendrix, I. (2012). Service dogs and people with physical disabilities partnerships: A systematic review. *Occupational Therapy International*, 19(1), 54-66. doi: 10.1002/oti.323 [13 sider]
- Gilbey, A., & Tani, K. (2015). Companion animals and loneliness: A systematic review of quantitative studies. *Anthrozoös*, 28(2), 181-197. doi: 10.1080/08927936.2015.11435396 [19 sider]

Dyr i rehabiliteringspsykologi

- Glintborg, C. (2014). Hundens betydning for mennesker med en erhvervet hjerneskade. To cases. *Psyke & Logos*, 34(2), 102-122. [21 sider]
- Glintborg, C., & Hansen, T. G. B. (2017). How are service dogs for adults with Post Traumatic Stress Disorder integrated with rehabilitation in Denmark? A case study. *Animals*, 7, 33. doi: 10.3390/ani7050033 [14 sider]
- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 sider]

Samlet pensumlister (ca. 1500 sider)

- Allen, A. B. & Leary, M. R. (2010). Self-Compassion, stress, and coping. *Social and Personality Psychology Compass*, 4(2), 107-118. [12 sider]
- Rosenberg (Eds.), *Kognitiv terapi. Nyeste udvikling* (pp. 541-612). København: Hans Reitzel. [72 sider]
- Ashworth, F., Gracey, F., & Gilbert, P. (2011). Compassion focused therapy after traumatic brain injury: Theoretical foundations and a case illustration. *Brain Impairment*, 12(2), 128-139. [12 sider]
- Beaumont, E., Galpin, A. & Jenkins, P. (2012). 'Being kinder to myself': A prospective comparative study, exploring post-trauma therapy outcome measures, for two groups of clients, receiving either Cognitive Behaviour Therapy or Cognitive Behaviour Therapy and Compassionate Mind Training. *Counselling Psychology Review*, 27(1), 31-43. [13 sider]
- Beck, J. S. (2013). *Kognitiv adfærdsterapi – Grundlag og perspektiver*. DK: Akademisk Forlag. [De sider, der ikke indgik i VAPI: 260 sider]
- Bedard, M., Felteau, M., Marshall, S., Cullen, N., Gibbons, C., Dubois, S., Maxwell, H., Mazmanian, D., Weaver, B., Rees, L., Gainer, R., Klein, R., & Moustgaard, A. (2014). Mindfulness-Based Cognitive Therapy: Benefits in reducing depression following a traumatic brain injury. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 26(1), 14-22. [6 sider]

- Brooks, M., Kay-Lambkin, F., Bowman, J. & Childs, S. (2012). Self-Compassion Amongst Clients with Problematic Alcohol Use. *Mindfulness*, 3(4), 1-10. [10 sider]
- Bustad, L. K. (2014). Nyere opdagelser om vores forhold til naturen. *Psyke & Logos*, 35(2), 5-16. [12 sider]
- Chandler, C. K. (2012). *Animal assisted therapy in counseling (2nd ed.)*. New York: Routledge. [Uddrag: Chapter 7, Animal assisted interventions and counseling theories, pp. 133-164.] [32 sider]
- Couchman, G., McMahon, G., Kelly, A., & Ponsford, J. (2014). A new kind of normal: Qualitative accounts of Multifamily Group Therapy for acquired brain injury. *Neuropsychological Rehabilitation*, 24(6), 809-832. DOI: 10.1080/09602011.2014.912957 [21 sider]
- Elsass, P. (2011). Buddhas veje. En introduktion til buddhistisk psykologi. København: Dansk Psykologisk Forlag. [Uddrag: "Buddhistisk psykologi med vesten som udgangspunkt" s. 153-179 samt "Kunsten at være nærværende" s. 209-234, ialt 53 sider]
- Germer, C. K., & Neff, K. D. (2013). Self-compassion in clinical practice. *Journal of Clinical Psychology*, 69(8), 856-867. doi: 10.1002/jclp.22021 [13 sider]
- Gilbert, P. (2010). An introduction to compassion focused therapy in cognitive behavior therapy. *International Journal of Cognitive Therapy*, 3(2), 97-112. doi: 10.1521/ijct.2010.3.2.97 [17 sider]
- Gilbert, P. (2012). Medfølelsesfokuseret terapi. [Compassion-Focused Therapy; oversat af Morten Visby]. In M. Arendt & N. K. Rosenberg (Eds.), *Kognitiv terapi. Nyeste udvikling* (pp. 507-522). København: Hans Reitzel. [16 sider]
- Gilbert, P., McEwan, K., Matos, M. & Rivis, A. (2011). Fears of compassion: Development of three self-report measures. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 84, 239-255. [17 sider]
- Gilbert, P. & Procter, S. (2006). Compassionate Mind Training for people with yhigh shame and self-criticism: Overview and pilot study of a group therapy approach. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, (13), (pp. 353-379). [27 sider]
- Gilbey, A., & Tani, K. (2015). Companion animals and loneliness: A systematic review of quantitative studies. *Anthrozoös*, 28(2), 181-197. doi: 10.1080/08927936.2015.11435396 [19 sider]
- Glintborg, C. (2014). Hundens betydning for mennesker med en erhvervet hjerneskade. To cases. *Psyke & Logos*, 34(2), 102-122. [21 sider]
- Glintborg, C., & Hansen, T. G. B. (2017). How are service dogs for adults with Post Traumatic Stress Disorder integrated with rehabilitation in Denmark? A case study. *Animals*, 7, 33. doi: 10.3390/ani7050033 [14 sider]
- Glintborg, C. & Hansen, T. (upubliceret). Kompendium med udvalgte dele af særligt relevant work in progress. Udleveres. [ca. 175 sider]
- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 sider]
- Hansen, T. G. B., & Thodberg, K. (2014). Aktuelle perspektiver på menneskers forhold til dyr – en dansk introduktion. *Psyke & Logos*, 35(2), 17-34. [18 sider]
- Hansen, T. G. B., & Torpe, C. F. (2018). *Animal Assisted Education - or just "hygge"-dogs - in Danish primary schools*. Paper presented at the 27. Conference of the International Society of Anthrozoology, Sydney, Australia. http://vbn.aau.dk/files/287066767/Hansen_Torpe_ISAZ_2018_poster.pdf [1 side]
- Hsieh, M. Y., Ponsford, J., Wong, D., Schönberger, M., McKay, A., & Haines, K.

- (2012). A Cognitive Behavior Therapy (CBT) programme for anxiety following moderate–severe Traumatic Brain Injury (TBI): Two case studies. *Brain Injury*, 26(2), 126–138. [12 sider]
- IAHAIO. (2018). *IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI*. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [10 sider]
  - Imrie, S. & Troop, A., N. Troop (2012). A pilot study on the effects and feasibility of compassion-focused expressive writing in day hospice patients. *Palliative and Supportive Care*, 10, 115-122. [8 sider]
  - Kangas, M., & McDonald, S. (2011). Is it time to ACT? The potential of Acceptance and Commitment Therapy for psychological problems following acquired brain injury, *Neuropsychological Rehabilitation*, 21(2), 250-276, DOI: 10.1080/09602011.2010.540920 [16 sider]
  - Kelly, A. C., Zuroff, D. C., Foa, C. L. & Gilbert, P. (2010). Who benefits from training in self-compassionate self-regulation? A study of smoking reduction. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(7), 727-755. [29 sider]
  - Khan-Bourne, N., & Brown, R. G . (2003). Cognitive Behaviour Therapy for the treatment of depression in individuals with brain injury. *Neuropsychological Rehabilitation*, 13(1-2), 89-107. DOI: 10.1080/09602010244000318 [18 sider]
  - Malec, J., Testa, J. A., Rush, B. K., Brown, A. W., & Moessner, A. M. (2007). Self-assessment of impairment, impaired self-awareness, and depression after Traumatic Brain Injury. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 22(3), 156–166. [10 sider]
  - Marshall, S. L., Parker, P. D., Ciarrochi, J., Sahdra, B., Jackson, C. J., & Heaven, P. C. L. (2015). Self-compassion protects against the negative effects of low self-esteem: A longitudinal study in a large adolescent sample. *Personality and Individual Differences*, 74, 116-121. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2014.09.013> [6 sider]
  - Neff, K. (2003). Self-Compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and Identity*, 2, 85-101. [17 sider]
  - Neff, K. D., & Germer, C. K. (2013). A pilot study and randomized controlled trial of the mindful self-compassion program. *J Clin Psychol*, 69(1), 28-44. doi: 10.1002/jclp.21923 [17 sider]
  - Neff, K. D., Kirkpatrick, K. L. & Rude, S. S. (2007). Self-compassion and adaptive psychological functioning. *Journal of Research in Personality* 41, 139–154. [16 sider]
  - Neff, K. D. & Vonk, R. (2009). Self-Compassion versus Global Self-Esteem: Two different ways of relating to oneself. *Journal of Personality*, 77(1), 23-50. [28 sider]
  - Nielsen, K., Rytter, H.M. & Humle, F. (2015) En hjernerystelse der varer ved. En undersøgelse af effekten af et rehabiliteringsforløb for personer, der lider af postcommotionelt syndrom. *Center for Hjerneskade Rapporten kan hentes her: http://cfh.ku.dk/dokumenter/Evalueringsrapport_Fuld.pdf/* [29 sider]
  - Pendry, P., Roeter, S., Smith, A., Jacobson, S., & Erdman, P. (2013). Trajectories of positive and negative behavior during participation in equine facilitated learning program for horse-novice youth. *Journal of Extension*, 51(1), article # 1RIB5. [4 sider]
  - Raes, F. (2010). Rumination and worry as mediators of the relationship between self-compassion and depression and anxiety. *Personality and Individual Differences*, 48, 757-761. [5 sider]
  - Segal, Z. V.; Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression (2nd ed.)*. New York: Guilford Press. [side 177-471, i alt 295 sider]

- Shapiro, K., & DeMello, M. (2010). The state of Human-Animal Studies. *Society & Animals, 18*(3), 307-318. doi: 10.1163/156853010X510807 [12 sider]
- Serpell, J., McCune, S., Gee, N., & Griffin, J. A. (2017). Current challenges to research on animal-assisted interventions. *Applied Developmental Science, 21*(3), 223-233. doi:10.1080/10888691.2016.1262775 [11 sider]
- Soo, C., Tate, R. L., & Lane-Brown, A. (2011). A systematic review of Acceptance and Commitment Therapy (ACT) for managing anxiety: Applicability for people with Acquired Brain Injury? *Brain Impairment, 12*(1), 54-70. [16 sider]
- Thodberg, K., Sørensen, L. U., Videbech, P., Poulsen, P.H., Houbak, B., Damgaard, V., Keseler, I., Edwards, D., & Christensen, J.W. (in press, 2015). Behavioral responses of nursing home residents to visits from a person with a dog, a robot seal, or a toy cat. *Anthrozoös, 29*(1), 107-121. doi: 10.1080/08927936.2015.1089011 [15 sider]
- Waldron, B., Casserly, L. M., & O'Sullivan, C. (2013) Cognitive Behavioural Therapy for depression and anxiety in adults with Acquired Brain Injury. What works for whom? *Neuropsychological Rehabilitation, 23*(1), 64-101. DOI: 10.1080/09602011.2012.724196 [37 sider]
- Winkle, M., Crowe, T. K., & Hendrix, I. (2012). Service Dogs and People with Physical Disabilities Partnerships: A Systematic Review. *Occupational Therapy International, 19*(1), 54-66. doi: 10.1002/oti.323 [13 sider]
- Yarnell, L. M & Neff, K. D. (2013). Self-compassion, interpersonal conflict resolutions, and well-being. *Self and Identity, 12*(2), 1-14. [15 sider]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy, 61*, 105-121. [17 sider]

Børnesprogklinikken

Modultitel, ECTS-angivelse Videregående Anvendt Psykologi II, (Advanced Applied Psychology)
Placering 8 Semester
Modulansvarlig <i>Kursusansvarlig:</i> Kristine Jensen de López kristine@hum.aau.dk Kristine Jensen de López, Hanne Søndergaard Knudsen, Carolin Demuth & Lisa Archibald
Type og sprog Professionsprogram – Dansk og Engelsk
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <p>Børnesprogklinikken fortsætter sine aktiviteter fra efteråret med, at de studerende fortsat fordyber sig teoretisk i interventionsformen Dynamisk Udredning ift. børn, der opvokser med kommunikative vanskeligheder, samt starter deres forløb med at have egne klienter (familier og børn) i deres intern praktik. Seminarerne er centreret omkring temaerne: identifikation af relevante anvendte-psykologiske aspekter af praktiske problemstillinger, udvælgelse og gennemførelse af psykologiske undersøgelser, refleksioner over valgte undersøgelses- og interventionsmetoders teoretiske og praksis begrænsninger, samt forskning i evidensbaseret praksis. Problemstillinger som den studerende vælger at udforske skal være evidens- og forskningsbaseret. Der er mulighed for at eksamensopgaven kan udfærdiges som et udkast til en forskningsartikel efter standard retningslinjer fra APA, og med inddrages af data fra Børnesprogklinikken (evt. eget terapiforløb).</p>
Omfang og forventet arbejdsindsats <p>Programmets interne praktik finder sted i klinikens lokaler på Kroghstræde 3, hvor de studerende under supervision deltager i udredningen og intervention af skolebørn med afvigende kommunikativ udvikling inkl. Autisme, ADHD og hørenedsættelse. Praktikforløbet indeholder ligeledes forældresamtaler, skrivning af praktikrapporter, overleveringsmøder mm. Gennem kurset arbejder de studerende problem-baseret med data fra deres praktikophold. På klinikken kan der være mulighed for korte workshop med eksterne samarbejdspartner, som de studerende forventes at deltage aktivt i.</p> <p>På 8 semester ligger klinikens intern praktik i perioden uge 2 til uge 24.</p> <p>Oversigt over 8 semester:</p> <p>Januar - Juni: Seminar opstart og intern praktik (databehandling, journalskrivning, møder med skole, PRR osv. og overleveringsmøder, rapportskrivning)</p>
Antal seminartimer: 35 timer
Antal seminarhold: 1
Deltagere Børnesprogklinikken – 8. semester
Deltagerforudsætninger Studerende på professionsprogrammet Børnesprogklinikken der har gennemført 7 semester
Modulaktiviteter (kursusgange med videre) <p>Undervisningen følger en vis progression ift. den interne praktik med egne klienter, og der forventes at dele af pensum er læst inden den 1 marts. Teksterne er markeret med * i penumslisten. Følgende temaer præsenteres i de enkelte undervisningsgange, der har form som korte workshops. I uge 14 får vi besøg af</p>

Lisa Archibald fra Western University, Canada, og som også vil deltage i forskellige aktiviteter i og knyttet til klinikken.

Inklusion af kliniske grupper i folkeskoler, børnesamtaler, formidling og rapportskrivning: *Hanne B. S. Knudsen*

Autisme og kommunikation: *Carolin Demuth*

Working Memory, Learning Disabilities and intervention with school-age children: *Lisa Archibald, Western University, Canada*

I tilknytning til klinikkens øvrige aktiviteter kan der forekommer flere workshops/aktiviteter i løbet af semestret.

Eventuelt andre workshop temaer, samt løbende seminar med udgangspunkt i kursets pensum og synopsis. Se datoer, slides og øvrige ressourcer på moodle.

Kursusgang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser
1.	4x45 min	Autisme og kommunikation	<i>Carolin Demuth,</i>
2.	4x45 min.	Inklusion af kliniske grupper i folkeskoler og børnesamtaler	<i>Hanne B. S. Knudsen</i>
3.	6x45 min.	Working Memory, Learning Disabilities, assessment and intervention with school-age children	<i>Lisa Archibald & Kristine Jensen de López</i>
3. 4.	3x45 min.	Working Memory, Learning Disabilities, assessment and intervention with school-age children Godkendelse af synopsisemne	<i>Lisa Archibald & Kristine Jensen de López</i>
5.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	<i>Hanne B. S. Knudsen & Kristine Jensen de López</i>
6.	6x45 min.	Formidling og rapportskrivning	<i>Hanne B. S. Knudsen & Kristine Jensen de López</i>
7.	6x45 min	Formidling og rapportskrivning	<i>Hanne B. S. Knudsen & Kristine Jensen de López</i>

Litteraturliste 8 semester – (forbeholdt ændringer)

- *Adams, C., Gaile, J., Lockton, E. & Freed, J. Integration language, pragmatics and social intervention in a single-subject case study of a child with a developmental social communication disorder. *Journal of Speech, Language, and Hearing Services in Schools*, vol. 46, 294-311 [16 sider]
- *Allen, J. & Marschall, C. R. (2011). Parent-child interaction therapy (PCIT) in school-aged children with specific language impairment. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 46(4) [13 sider]
- Andrés-Roqueta, C. Adrian, J. E., Clement, R. A. & Katsos, N. (2013). Which are the best predictors of theory of mind delay in children with specific language impairment? *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, (6), 726-737. [11 sider]
- Archibald, L.M.D., Edmunds, A., & Joanisse, M.F. (2011). Specific language or working memory impairments: Are there observable differences? *Child Language and Teaching Therapy*, 27, 294-312. [20 sider]
- Bishop, D. & Rosenbloom, L. (1987). Classification of Childhood Language Disorders. I (red.) W. Yule & Rutter, M., *Language Development and Disorders*. Kap. 2 (Pp. 16-42). [26 sider]
- Botting, N., Riches, N., Gaynor, M. & Morgan, G. (2010). Gesture production and comprehension in children with specific language impairment. *British Journal of Developmental Psychology*, 28. (Pp. 51-69). [18 sider]
- *Botting, N. (2002). Narrative as a tool for the assessment of linguistic and pragmatic impairments. *Child Language Teaching and Therapy*. (Pp. 1-21). [21 sider]
- *Brinton, B. & Fujiki, M. (2010). Principles of assessment and intervention. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 6. (Pp. 131-150). [19 sider]
- Brown, A. L. & Ferrara. (1985). Diagnosing zones of proximal development. I Wertsch, J. (red.) *Culture, Communication & Cognition*. Cambridge University Press. Kap. 12 (Pp. 273-305). [32 sider]
- *Camilleri, B. & Botting, N. (2013). Beyond static assessment of children's receptive vocabulary: the dynamic assessment of word learning (DAWL), *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, 5, (Pp. 565-581). [17 sider]
- Cohen, N.J., Vallance, D.D., Barwick, M., Im, N., Menna, R., Horodezky, N. & Isaacscon, L. (2000). The interface between ADHD and language impairment: an examination of language, achievement, and cognitive processing. *Journal of Child Psychology & Psychiatry*, vol. 41, 3, Pp. 353-362. [9 sider]
- Brynskov, C. & Eigsti, I.-M. (2010). Det tidlige sprog hos børn med autisme – en afgørende udviklingsfaktor, *Psyke & Logos*, 31(2), 443-460. [17 sider]
- *Craig-Unkefer, L. A. & Kaiser, A. P. (2002). Improving the social communication skills of at-risk preschool children in a play context. *Topics in Early Childhood Special Education*, 22:1. (Pp. 3-13). [10 sider]
- Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M. (2010). Social practical considerations in labeling. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 1. (Pp. 11-37). [26 sider]
- *Diamond, A. (2013). Executive Functions. *Annual Review of Psychology*, 64. (Pp. 135-168). [33 sider]

- *Gillam, R. B., Peña, E. D. & Miller, L. (1999). Dynamic assessment of narrative and expository discourse. *Topics in Language Disorders*, 20(1), (Pp. 33-47). [14 sider]
- Henry, L. A., Messer, D., & Nash, G. (2012). Executive functioning in children and young people with specific language impairment. *Journal of Child Psychiatry and Psychology*, 50/1. (Pp. 37-45). [11 sider]
- Hick, R., Botting, N. & Conti-Ramsden, G. (2005). Cognitive abilities in children with specific language impairment: consideration of visuo-spatial skills. *International Journal of Communication Disorders*, 40:2. (Pp. 137-149). [12 sider]
- Hoff, E. & Core, C. (2015), What clinicians need to know about bilingual development. *Seminars in Speech & Language*, 36. (Pp. 89-99). [10 sider]
- Howlin, P. & Rutter, M. (1987). The consequences of language delay for other aspects of development. I (red.) Yule, William & Rutter, M. *Language Development and Disorders*. Kap. 17. (Pp. 271-294). [23 sider]
- *Karmiloff-Smith, A. (1998). Development itself is the key to understanding development disorders. *Trends in Cognitive Sciences*, 2. (Pp 389-398). [9 sider]
- Ketelaars, M. P., Cuperus, J. M., van Daal, J., Jansonius, K. & Verhoeven, L. (2009). Screening for pragmatic language impairment: potential of the children's communication checklist. *Research in Developmental Disabilities*, 30. (Pp 952-960). [8 sider]
- Leonard, L. (2014). *Children with Specific Language Impairment*. 2nd edition. MIT Press. (minus kap, 4, 7 & 8. 319 sider, inkl. Name index & Subject index. [275 sider]
- Mum, J. & Cloud, S. (2010). Autism spectrum disorders: the state of the art. I (red.) Damico, J. S., Müller, N. & Ball, M., J. *The Handbook of Language and Speech Disorders*. Kap. 7. (Pp. 153-177). [24 sider]
- Noonan, N.B, Redmond, S. & Archibald, M.D. (2014). Contributions of children's linguistic and working memory proficiencies to their judgements of grammaticality, *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 57. (Pp. 979-989). [10 sider]
- Olsen, Lone, S. & Jensen de López, K. (2010). SLI er mere end blot forsinket udvikling af sproglige færdigheder. *Psyke & Logos*, 11. 485-504. [19 sider]
- *Peña, E.D. Gillam, R., Malek, M., Ruiz-Felter, R., Resendiz, M. Fiestas, C. & Sabel, T. (2006). Dynamic assessment of school-age children's narrative abilities: an experimental investigation of classification accuracy. *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, vol. 49. (Pp 1037-1057), [20 sider]
- *Pante, E., Ogilvie, T., Vance, R., Aguilar, J.M., Dailey, N.S., Meyers, C., Lieser, A., & Burton, R. (2015). Variability in the language input to children enhances learning in a treatment context. *American Journal of Speech and Language Pathology*, 23. (Pp 530-545), [15 sider]
- Poll, G.H., Miller, C. A., Mainela-Arnold, E., Adams, K. D., Misra, M. & Park, J. S. (2013). Effects of children's working memory capacity and processing speed on their sentence imitation performance. *International Journal of Communication Disorders*, 48(3), 329-342 [13 sider]
- *Poll, G.H. (2011). Increasing the odds: applying emergentist theory in language intervention. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, vol. 42. (Pp. 580-591). [11 sider]
- Reilly, S., Tomblin, B., Laws, J. Mckean, C. Mensah, F., Morgan, A., Goldfeld, S. Nicholson, J. & Wake, M. (2014). Specific language impairment: a convenient label for whom? *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 49, nr. 4, (Pp. 416-451). [35 sider]
- *Reuterskiöld, C., Hansson, K. & Sahlén, B. (2011). Narrative skills in Swedish children with language impairment, 44. *Journal of Communication Disorders*, 44. (Pp. 733-744). [11 sider]

- Roulstone, S. & McLeod, S. (2011). *Listening to children and young people with speech, language and communication needs*. Afacic, J&R Press Ltd. [294 sider]
- Sterponi, L. & Shankey, J. (2013). Rethinking echolalia: Repetition as interactional resource in the communication of a child with autism. *Journal of Child Language*. [30 sider]
- Sterponi, L. & Fasulo, A. (2010). *How to go on*. Intersubjectivity and progressivity in a child with autism. *Ethos*, 38(1), 116-142. [26 sider]
- Silva, P. (1987). Epidemiology, longitudinal course and some associated factors, and update. I (red.) W. Yule & Rutter, M., *Language Development and Disorders*. Kap. 1 (Pp. 1-15). [15 sider]
- *Smedler, A. & Tideman, E. (2011). *At teste børn og unge. Om testmetoder i den psykologiske undersøgelse*. (minus kap. 4 & 7) Hans Reitzels Forlag. [241 sider]
- Spaulding, T. J., Plante, E., & Farinella, K.A. (2006). Eligibility criteria for language impairment: is the low end of normal always appropriate? *Language, Language, Speech and Hearing Services in Schools*, 37,1. (Pp 61-72). [11 sider]
- *Swineford, L.B., Thurm, A., Baird, G., Wetherby, A.M. & Swedo, S. (2014). Social(pragmatic) communication disorder; a research review of this new DSM-5 diagnostic category. *Journal of Neurodevelopmental Disorder*, 6, 41. (Pp 1-8). [8 sider]
- Van Der Aalsvoort, G. M. & Lidz, C. S. (2008). A cross-cultural validation study of the application of cognitive functions scale. *Journal of applied school psychology*. 24:1, (Pp 91-108). [17 sider]
- Von Tetzcher, S., Verdel, M., Barstad, B., Gravås, E., Jahnsen, R.....Ytting, H. (2013). The effect of interventions based on the programs of The Institutes for the Achievement of Human Potential and Family Hope Center. *Developmental Neurorehabilitation*, 16(4), 217-229 [12 sider]
- *Wener, S., & Archibald, L.M.D. (2011). Domain-specific treatment effects for children with language and/or working memory impairments – A pilot study. *Child Language and Teaching Therapy*, 27, (Pp 313-330). [17 sider]
- Windsor, J. (2002). Contrasting general and process-specific slowing in language impairment. *Topics in Language Disorders*, 22(3): 49-61 [12 sider]

1491 sider

Siderne markeret med * anbefales læst inden 1/3.

Forslag til ekstra læsning (er ikke en del af eksamenpensum;

Harrison, L.J. & McLeod, S. (2010). Risk and protective factors associated with speech and language impairment in a nationally representative sample of 4- to 5-year-old children. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 53. (Pp. 508-529). [21 sider]

PPSA

Videregående Anvendt Psykologi II PPSA-version												
Placering <i>8.semester</i>												
Modulansvarlig <ul style="list-style-type: none"> • Mogens Jensen (mogensj@hum.aau.dk) og Noomi Matthiesen (noomi@hum.aau.dk)												
Type og sprog <i>Kursusmodul og undervisning foregår på dansk</i>												
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <p>På 8.semester arbejder vi videre med kobling teori og forskning til praktiske problemstillinger fra pædagogisk psykologisk praksis, som vi også har arbejdet med det på 7.semester. Det drejer sig både om det konkrete indhold i problemstillingerne, deres afgrænsning, den sammenhæng de indgår i og betydningen heraf for konstitueringen af problemstillingerne, deres almenpsykologiske element og om den måde vore forskellige måder at arbejde på som psykolog samt vore faglige traditioner, teorier, fagsprog og metoder er med til at konstituere problemerne og deres håndtering på forskellig måde.</p> <p>Dette foregår bl.a. ved at koble mellem de studerendes erfaringer fra praktikken og det pensum, der ligger for VAP II på seminarerne i april og maj. Denne kobling bliver selvfølgelig nemmere/tættere, hvis de studerende er i praktik inden for det pædagogisk-psykologiske felt, men da mange af diskussionerne kobles til almenpsykologi, kan det også gøres selvom praktikken er inden for andre felter. På de to dages seminar i april diskuteres de studerendes erfaringer og oplevelser i praktikken, og vi opsamler cases herfra. Dernæst temasætter underviserne seminarerne i maj måned med temaer der dels optræder i pensum og dels kommer fra de studerendes oplevelser i praktikken. Seminarerne i maj måned bruges derefter til at diskutere de studerendes cases fra praktikken og koble med pensumteksterne og deres diskussioner.</p>												
Omfang og forventet arbejdsindsats												
<table border="1"><thead><tr><th>Aktivitet</th><th>Timer</th></tr></thead><tbody><tr><td><i>6 seminar gange à 4 timer</i></td><td><i>24</i></td></tr><tr><td><i>3 seminar gange à 6 timer</i></td><td><i>18</i></td></tr><tr><td><i>Godkendelse af synopsisemner</i></td><td><i>½</i></td></tr><tr><td><i>Læsning og forberedelse – opsamling og refleksioner over oplevelser i praktikken</i></td><td><i>358½</i></td></tr><tr><td><i>Eksamen</i></td><td><i>4</i></td></tr></tbody></table>	Aktivitet	Timer	<i>6 seminar gange à 4 timer</i>	<i>24</i>	<i>3 seminar gange à 6 timer</i>	<i>18</i>	<i>Godkendelse af synopsisemner</i>	<i>½</i>	<i>Læsning og forberedelse – opsamling og refleksioner over oplevelser i praktikken</i>	<i>358½</i>	<i>Eksamen</i>	<i>4</i>
Aktivitet	Timer											
<i>6 seminar gange à 4 timer</i>	<i>24</i>											
<i>3 seminar gange à 6 timer</i>	<i>18</i>											
<i>Godkendelse af synopsisemner</i>	<i>½</i>											
<i>Læsning og forberedelse – opsamling og refleksioner over oplevelser i praktikken</i>	<i>358½</i>											
<i>Eksamen</i>	<i>4</i>											
Antal seminarhold: 1												
Deltagere Kurset er for studerende på programmet PPSA												
Deltagerforudsætninger Kurset bygger videre på VAP I i PPSA-version på 7.semester, så der forudsættes kendskab til stoffet fra dette.												
Modulaktiviteter (kursusgange med videre)												

Seminar uge 5 eller starten af uge 6	4 timer	Autoetnografi som læringsteknik Sammen med Cultural Psychology	Noomi
Seminar uge 14 eller 15	2 dage i træk af 6 timer	Udveksling af erfaringer fra praktik og opsamling af generelle temaer i relation til pensum	Noomi + Mogens
Seminar uge 18 (sidst i ugen)	4 timer	Temaer fra april og i pensum	Noomi + Mogens
Seminar uge 19	4 timer	Temaer fra april og i pensum	Noomi + Mogens
Seminar uge 19	4 timer	Fælles med programmet BUP om ”Problemudredning og indsatsmuligheder – på tværs af skole, hjem og psykiatrien”	Christina + Noomi + Mogens
Workshop uge 20	6 timer	Synopsværksted	Noomi + Mogens
Seminar uge 21	4 timer	Temaer fra april og i pensum	Noomi + Mogens
Seminar uge 22	4 timer	Temaer fra april og i pensum	Noomi + Mogens

Omkring det første seminar sammen med Cultural Psychology:

Seminar: Autoetnografi som læringsteknik

Når I skal i praktik lærer I rigtig meget forskelligt. I er ved at lære en bestemt *praksis* at kende, som har en særlig organisering, arbejdsgange, hierarkier, og et bestemt sprog. Derudover er I ved at lære, hvordan man kan handle på bestemte psykologiske problemstillinger, og få erfaring med at bruge bestemte værktøjer. Og I er ved at danne jeres identitet som psykologer.

Dette seminar har til formål, at hjælpe jer reflektere over denne læringsproces (hvilket dokumenteres til slut i jeres praktikrapporter). Vi vil præsentere jer for lidt læringsteori, men vil primært have fokus på autoetnografiske skrivemetoder, der vil hjælpe jer løbende skrive og reflektere over den praksis, som I er blevet novice i, og hvilken rolle det spiller for jeres læring.

Pensum. ”Videregående Anvendt Psykologi II PPSA-version”

Berliner, P. & Nielsen, Maj, A. (2013). Sociale læringsprocesser, ulighed, mistrivsel, resiliens and transformation. *Psyke & Logos*. Vol. 34, nr. 1, 9-32. (24 sider).

Berliner,P. & Høffding Refby,M. (2004) ”Community psykologi – en introduktion” sd.15-36 i *Fællesskaber – en antologi om community psykologi* Berliner,P.(red.) København: Frydenlund Grafisk (21 sider)

Berliner,P., Høffding Refby,M. & Hakesberg,S. (2005) *At fare vild – sammen* København: Frydenlund Grafisk kp.5 sd.181-210 (29 sider)

Biesta, G. (2011). *God uddannelse i målingens tidsalder – etik, politik, demokrati*. Forlaget Klim, p. 11-104 (93 sider).

Brinkmann,S. (2016) Toward a cultural psychology of mental disorder: the case of attention deficit hyperactivity disorder *Culture and Psychology* Vol.22(1) p. 80-93 (13 sider)

Bronstein,L.R. & Abramson,J.S. (2017) “Group Process Dynamics and Skills in Interdisciplinary Teamwork” ch.27 p.491-509 in Garvin,C.D., Gutiérrez,K.M. & Galinsky,M.J. (eds.) *Handbook of Social Work with Groups* London: Guilford Press (18 sider)

Dohn, N. (2011). ‘Best practice’ – eller næstbedst praksis? I: T.A. Rømer, L. Tanggaard & S. Brinkmann. *Uren Pædagogik*. Forlaget Klim. Aarhus, p. 159-186 (27 sider).

Dreier, O. (2009). Persons in Structures of Social Practice. *Theory & Psychology*, p. 193-212 (19 sider).

Dræby Sørensen,A. (2016) Sårbarhedens overvindelse og styrkens fascination – Den psykologiske og psykoterapeutiske resiliensforståelses idehistorie *Slagmark* nr.73 sd.45-63 (28 sider)

Fitzpatrick,C.(2011) What is the difference between ’Desistance’ and ’Resilience’? Exploring the relationship between two key concepts *Youth Justice*, 2011, Vol.11(3), pp.221-234 (13 sider)

Graham, L.J. (2006). Caught in the net: a Foucaultian interrogation of the incidental effects of limited notions in inclusion. *International Journal of Inclusive Education*, Vol. 10, No. 1, p. 3-25 (22 sider).

Graybeal,C.(2014) The Art of Practicing with Evidence *Clinical Social Work Journal*, 2014, Vol.42(2), pp.116-122 (6 sider)

Hattie, J. (2015). Synlig læring i dag. *PAIDEIA*, nr. 09, 9-21. (13 sider).

Hundeide,K. (2003) Becoming a committed insider *Culture & Psychology* Vol.9(2) p.107-127 (20 sider)

Hundeide, K. (2005). Socio-cultural Tracks of Development, Opportunity Situations and Access Skills. *Culture & Psychology*, 11, 241-261 (21 sider).

- Jensen, M. (2012) ”Diagnoser og socialpædagogisk behandling” i *Gjallerhorn* nr.15 side 66-74 (8 sider)
- Jensen,M. (2014) ”Et inkluderende evidensbegreb” i *Social Kritik* nr.140
- Jensen,M.(2018) Desired ambiguities and dealing with ambivalences in the context of social work
Albert,I., Abbey,E. & Valsiner,J. (eds.) *Cultural psychology of transgenerational family relations: investigating ambivalences* Charlotte,NC: Information Age Publishing
- Jensen, S.Q. (2011). Othering, identity formation and agency. *Qualitative Studies*, 2 (2), p. 63-78 (16 sider).
- Jones, S.H, Adams, T.E. & Ellis, C. (2013). Introduction: coming to know autoethnography as more than method. In:*Handbook of Autoethnography*. Pp. 17-47. New York: Routledge. (30 sider)
- Joseph, J. (2016). Governing through Failure and Denial: The New Resilience Agenda. *Millenium: Journal of International Studies*. Vol 44 (3), 370-390. (21 sider)
- Koch,I. (2013) Når psykologfaglighed sættes på prøve fra Lihme,B.(red.) *Socialt arbejde med udsatte unge* København: Akademisk Forlag
- Krogstrup, H.K (2002) Når socialt arbejde bliver "standardvare", *Nordisk Sosialt Arbeid*, nr. 3, p. 122-130 (8 sider).
- Langager, S. (2014). Children and youth in behavioural and emotional difficulties, skyrocketing diagnosis and inclusion/exclusion processes in school – tendencies in Denmark. *Emotional and Behavioural Difficulties*. Vol 19 (3), 284-295. (12 sider).
- Malekof,A. (2017) ”Strengths-based Group Work with Children and Adolescents” ch.15 p.255-270 in Garvin,C.D., Gutiérrez,K.M. & Galinsky,M.J. (eds.) *Handbook of Social Work with Groups* London: Guilford Press (15 sider)
- Markova, I, Linell, P. & Gillespie, A. (2008) Trust and Distrust in Society. In: Markova, I. & A. Gillespie (Ed.). *Trust and Distrust. Sociocultural perspectives*. Chap. 1, pp. 3-27. USA: Information Age Publishing Inc. (24 sider)
- Martin, J. & McLellan, A. (2013). *The Education of Selves: How Psychology transformed Students*. New York, NY: Oxford University Press. Chap. 1-3 (pp. 1-62) (61 sider)
- Matthiesen, N. (2018). Control and Responsibility: Taking a closer look at the work of ensuring wellbeing in neo-liberal schools. *Integrative Psychology and Behavioral Science*. 52(3), pp. 438-448.(10 sider)
- McDermott, R.P. (1996) Hvordan indlæringsvanskeligheder skabes for børn. I. C.Højholt & Witt, (red.), *Skolelivets socialpsykologi – Nyere socialpsykologisketeorier og perspektiver*. København: Unge Pædagoger, p. 81-116 (35 sider).
- McDermott, R. & Varenne, H. (1995) Culture as disability. *Anthropology and Education Quarterly*. Vol. 26 (3) pp. 324-348. DOI: 10.1525/aeq.1995.26.3.05x0936z (24 sider)

- Moen, Torill (2008) Inclusive Educational Practice: Results of an empirical study in *Scandinavian Journal of Educational Research* Vol. 52 No 1, p. 59-75 (16 sider).
- Moore, H., Jasper, C. & Gillespie, A. (2011) Moving between frames: The basis of the stable and dialogical self *Culture and Psychology* 17(4) p. 510-519 (9 sider)
- Nielsen, K., Dalgaard, S. & Senger, S. (2010). Selvbekendelsesstrategier i pædagogisk praksis. *Nordic Studies in Education*, Vol. 30, pp. 73–86. (15 sider)
- Oddli, H.W. & Kjøs P. (2002). Å velge i et mangfold av terapimodeller. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, vol 39, p. 403-410 (7 sider).
- Ratner, H. (2013). Inklusion – Dilemmaer i organisation, profession og praksis. Akademisk Forlag (215 sider)
- Reay, D. & Williams, (1999). 'I'll Be a Nothing': Structure, Agency and the Construction of Identity through Assessment. *British Educational Research Journal*, Vol. 25, No. 3, pp. 343-354 (11 sider)
- Shriberg, D. & Clinton, A. (2016). The application of social justice principles to global school psychology practice. *School Psychology International*. Vol. 37 (4), 323-339. (17 sider)
- Sotardi, V.A. (2016). Understanding Student Stress and Coping in Elementary School: A Mixed-Method, Longitudinal Study. *Psychology in the Schools*. Vol 53 (7), 705-721 (17 sider)
- Søndergaard, D.M & Kofoed, J. (red) (2013). *Mobning gentænkt*. København: Hans Reitzels Forlag (kap 1 + 3, 63 sider).
- Szulevicz, T. (2018). Psychologists in (neoliberal) schools - What kind of Marriage? *Integrative Psychology and Behavioral Science*. 52(3), pp. 366-376. (10 sider)
- Szulevicz, T. (2016). *FAQ. om uro*. København: Hans Reitzels Forlag. (170 sider)
- Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2011). Til forsvar for en uren pædagogik. I: T.A. Rømer, L. Tanggaard & S. Brinkmann (red.). *Uren Pædagogik*. Forlaget Klim. Aarhus, p. 18-35 (17 sider).
- Theron, L.C. (2016). The everyday ways that school ecologies facilitate resilience: Implications for school psychologists. *School Psychology International*. Vol 37 (2), 87-103 (18 sider).
- Toland, J. & Carrigan, D. (2011). Educational psychology and resilience: New concept, new opportunities. *School Psychology International*. Vol. 32 (1), 95-106. (12 sider)
- Vassallo, S. (2013). Self-Regulated Learning. An Application of Critical Educational Psychology. Chap. 1& 2. pp. 19-58. NY: Peter Lang Publishing (39 sider)
- Zittoun, T. & Cerchia, F. (2013) Imagination as expansion of experience in *Integrative Psychological and Behavioral Science* Vol.47(3), pp.305-324 (19 sider)

Cultural Psychology and Social Practice

Videregående Anvendt Psykologi II CP- version 1.0 as of 01.11.2018	
Placering <i>8.semester</i>	
Modulansvarlig Brady Wagoner (wagoner@hum.aau.dk) og Carolin Demuth (cdemuth@hum.aau.dk)	
Undervisere: CD = Carolin Demuth (cdemuth@hum.aau.dk) DR = Daniel Rosengren (rosengren@hum.aau.dk) IB = Ignacio Brescó (ignacio@hum.aau.dk) LT = Luca Tateo (luca@hum.aau.dk) NM = Noomi Matthiesen (noomi@hum.aau.dk) PC = Paula Cavada (pcavadah@hum.aau.dk) SA = Sarah Awad (awads@hum.aau.dk)	
Type og sprog <i>Course module and supervision are in English</i>	
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre In the 8th semester we will further extend cultural psychology theory, method and practice. This will involve the exploration of specific theoretical issues and approaches, how-to search for scientific literature, various methodologies and methods for cultural psychology, and reflections on its application in real world contexts. Supplementing the intensive workshops will be weekly 'kitchen-seminars,' where students participant in the discussion of work-in-progress research projects.	
Omfang og forventet arbejdsindsats	
Aktivitet	<i>Timer</i>
x forelæsninger à 4 timer	xx
x forelæsninger à xx timer	xx
20 seminargange à 2 timer	40
Læsning og forberedelse – opsamling og refleksioner over oplevelser i praktikken	323
Eksamen	4
Antal seminarhold: 1	
Deltagere Kurset er for studerende på programmet CP	

Deltagerforudsætninger

Kurset bygger videre på VAP I i CP-version på 7.semester, så der forudsættes kendskab til stoffet fra dette.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Date	Time	Theme/Title	Teacher
Feb 07, 2019	1 day	A sociocultural psychology of images: An introduction to visual methods	IB, SA & DR
Week 7	2 days	Studying embodiment – workshop on multimodal video-analysis	CD & PC
First or second week of February	6hrs	Ordinary things and their extraordinary meanings	LT
Week 5 or 6	xx	Ethnography/Diary workshop (together with PPSA)	NM

Seminarrække:

K-Seminars

Every Wednesday from 15.00-17.00 in the NB Centre. Readings sent via kitchen list.

Title: A sociocultural psychology of images: An introduction to visual methods

Teachers: Brescó, Ignacio (IB); Awad, Sarah (SA); Daniel Rosengren (DR)

Description: Images have had an immense symbolic power throughout history. From cave paintings to street art, from religious icons to political propaganda, images mediate a wide range of psychological processes (e.g. memory, emotions, imagination, etc.) both at individual and collective level. By making abstract concepts and social representations something concrete and tangible, images have played a key role as meaning-making cultural tools through which people imagine, remember, think, argue and communicate their views on different social issues. Such a symbolic power usually makes images the arena in which political and social struggle is reflected. Thus, the use of images in art, media, urban space, etc. can be aimed to whether justify the status quo or provoke social change, impose official propaganda or resist the hegemonic worldview.

The course offers a hands-on approach on how to incorporate images into students' research. The course will go over different ways visuals can be used: 1) as mediators in interviews (e.g., photo-elicitation method), 2) as visual dialogues within public discourse (e.g., Bakhtinian approach and Social representations theory), and 3) as a subject on its own right in research. Examples from different lines of research, ranging from social representation of refugees to social movements, and street art will be discussed. The workshop will end with discussing students' own topics of interest and how visuals could be of use to their own research.

TIME	TOPIC
9.15-10	Analysing images. An introductory activity: <i>the course will start out with a hands-on activity consisting of analysing and discussing different images in groups.</i>
10.15-11	Introducing images. A brief theoretical background: <i>following the foregoing activity, a general framework on visual methods will be provided and discussed.</i>
11.15-12	Analysing images as mediators (1): <i>photo-elicitation method and how images could be used as mediators in qualitative interviews for a variety of topics.</i>
12-13	Lunch
13-13.45	Analysing images as mediators (2): <i>we will be assessing images in research as mediators in various research designs and evaluating images as beginnings, ends, and as processes.</i>
14.00-14.45	Analysing images as discourse: <i>images will be addressed as forming part of an ongoing dialogue between different discourses in society.</i>
15.00-15.45	Analysing images as a subject on its own right: <i>Case study example will be presented of taking images as the topic of inquiry in a qualitative study about Resistance street art images in Egypt.</i>
16.00-16.45	Presentation and discussion of students' projects: <i>students are encouraged to present their projects and share methodological issues regarding in relation to images.</i>

Pensum:

- Awad, S. H. & Wagoner, B. (2018). Image Politics of the Arab Uprisings. In Wagoner, B., Moghaddam, F. & Valsiner, J. (Eds). *The Psychology of Radical Social Change: From Rage to Revolution*. Cambridge: Cambridge University Press. [20 pp]
- Berger, J (1972). *Ways of Seeing*. Penguin: London [166 pp].
- Chamberlain, K.; McGuigan, K.; Anstiss, D. & Marshall K. (2018): *A change of view: arts-based research and psychology*. *Qualitative Research in Psychology*, 15: -2-3 pp. 131-139.
- Hakoköngäs, E. (20116). Banal Nostalgia: Shaping Collective Memories in Advertisements. *Psychology & Society*, 8(1), 39-56 [18 pp].
- Lonchuk, M. & Rosa, A. (2011). Voices of Graphic Art Images. In M. Martsin, B. Wagoner, E. Aveling, I. Kadianaki & L. Whittaker (Eds.), *Dialogicality in Focus* (pp. 129-146). New York: Nova Science [18 pp].
- Mitchell, W.J.T. (2005). *What do pictures want? The live and loves of images*. Chicago: University of Chicago Press [380 pp].
- Radley, A. (2010). What people do with pictures? *Visual Studies*, 25, 267-279 [22 pp]
- Reavey, P. (2011). *Visual methods in psychology*. New York: Psychology Press (incl. ch. 1, 2, 4, 7, 22) [203 pp]
- Reavey, P. & Johnson, K. (2017) Visual Methods: using and interpreting images. In C Willig & W. Stainton Rogers (eds), *Sage Handbook of Qualitative Methods in Psychology*. London: Sage. [41 pp]

Wang, Q.; Coemanns, S.; Siegesmund, R. & Hannes, K. (2017) *Arts-based methods in socially engaged research practice: a classification framework*. *Art/Research international: A transdisciplinary Journal*. Vol. 2 No. 2

Watzlawik, M. & Brescó, I. (2017). The self in movement: Being identified and identifying oneself in the process of migration and asylum seeking. *Integrative Psychological and Behavioral Science*, 51(2), 244-260. [15 pp]

Title: Studying embodiment – workshop to multimodal video analysis

Teachers: Carolin Demuth & Paula Cavada

Duration: 2 days

Description: In recent years, there has been an increasing recognition that the study of psychological phenomena needs to take into account embodied aspects of social interaction as well as the material world in which they take place. This is in line with an understanding of cognition as not residing within individuals' separated minds but as interactional accomplishment. A very fruitful methodological approach for this line of research is Multimodal Interaction Analysis as put forward by Goodwin (2000, 2013).

In this 2-day workshop, we will in very practical terms learn how to analyse embodiment aspects of social interaction. We will work with video material from pre-school interactions in India, Chile and Denmark and focus on how children learn to 'domesticate' their bodies in culturally appropriate ways and how touch is used in these interactions.

While the research question addresses socialization of the body and embodied socialization practices, the overall aim of the workshop is to provide you with methodological skills that can be used for a wide range of other research questions and settings.

Pensum:

Burdelski, M. (to appear). Embodied socialization and language ideology of "correctness": Preparing for a graduation ceremony in a Japanese as a heritage language classroom. In M. Burdelski & K. M. Howard (eds.), *Language socialization in classrooms: Culture, interaction, and language development*. Cambridge University Press.

Cekaite, A. (2015) The Coordination of Talk and Touch in Adults' Directives to Children: Touch and Social Control. *Research on Language and Social Interaction*, 48:2, 152-175

Goodwin, C. (2000). Action and embodiment within situated human interaction. *Journal of Pragmatics*, 32, 1489–1522.

Goodwin, C. (2013). The co-operative, transformative organization of human action and knowledge. *Journal of Pragmatics*, 46, 8–23.

James, A. (2000). Embodied being (s): Understanding the self and the body in childhood. In *The body, childhood and society*(pp. 19-37). Palgrave Macmillan, London.

Mauss, M. (1973). Techniques of the Body. *Economy and society*, 2(1), 70-88.

Raudaskoski, P. (2010) Observationsmetoder (herunder videoobservation). In S. Brinkmann & L. Tanggaard (eds.) *Håndbog i de kvalitative metoder*. København : Hans Reitzels Forlag: 81-96.

Sterponi, L. (2018). Xxxxx (book chapter in Burdelski xxxx)

Title: Ordinary things and their extraordinary meanings

Teacher: Luca Tateo

Duration: 6 hours

Description: Cultural psychology of semiotic dynamics focuses on the meaning-making processes in everyday life. People's life is made of everyday practical, taken-for-granted actions, objects and places, such as writing, using money, dressing, listening to music, shopping, etc. Under some conditions, the symbolic elaboration of ordinary actions and things assume extraordinary meanings. Things are invested with a surplus of meaning that in return affects the meaning-maker. The lecture will discuss semiotic theory and qualitative methods to answer the following questions: What makes something "ordinary" or "extraordinary" in people's lives? What is the everyday relationship between psychological processes and extraordinary aspects of ordinary things? What are the conditions for something ordinary to acquire extraordinary meaning or the other way round?

Theoretical concepts such as semiotic objects, atmosphere and *sensescape*, operators of meaning escalation/de-escalation, *affectivating*, non-existent objects, etc. will be presented. The methodology of cultural psychology of semiotic dynamics will be used to provide a set of methods for a detailed analysis of objects in connections to daily life but also as vehicles of cultural practices, symbolic meanings and collective values. Student will learn how to observe and understand meaning-making processes in everyday life and how to deal with the way people turn apparently ordinary things into pregnant meaningful objects, in many fields of life like religious life, gambling, planning the future, coping with grief or health issues.

Pensum:

Marsico, G. & Tateo, L. (2018). Ordinary things and their extraordinary meanings. Series: Annals of Cultural Psychology. Charlotte, NC: Information Age Publisher. (ca. 100 sider)

Titel: Autoetnografi som læringsteknik (together with PPSA)

Teacher: Noomi Matthiesen

Description: Når I skal i praktik lærer I rigtig meget forskelligt. I er ved at lære en bestemt praksis at kende, som har en særlig organisering, arbejdsgange, hierarkier, og et bestemt sprog. Derudover er I ved at lære, hvordan man kan handle på bestemte psykologiske problemstillinger, og få erfaring med at bruge bestemte værktøjer. Og I er ved at danne jeres identitet som psykologer.

Dette seminar har til formål, at hjælpe jer reflektere over denne læringsproces (hvilket dokumenteres til slut i jeres praktikrapporter). Vi vil præsentere jer for lidt læringsteori, men vil primært have fokus på autoetnografiske skrivemetoder, der vil hjælpe jer løbende skrive og reflektere over den praksis, som I er blevet novice i, og hvilken rolle det spiller for jeres læring.

Jones, S.H, Adams, T.E. & Ellis, C. (2013). Introduction: coming to know autoethnography as more than method. In: *Handbook of Autoethnography*. Pp. 17-47. New York: Routledge.

Pensum

1500 obligatory pages:

XXXX

Readings sent to kitchen list through the course of the semester (optional)

Other chapters from the *Handbook of Culture & Psychology* selected by student as being most relevant to their project (optional)

BUP

Modultitel <i>Videregående Anvendt Psykologi III/ Advanced Applied Psychology II</i>
Placering <i>8. Semester</i>
Modulansvarlige <i>Christina Mohr Jensen & Bo Møhl</i> <i>Seminarholdere: Christina Mohr Jensen, Ane Søndergaard Thomsen</i>
Antal seminarhold <i>1 seminarhold med 10 studerende</i>
Type og sprog <i>Kursusmodul</i> <i>Dansk</i>
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <p>Det planlagte indhold i undervisning og seminarer vil fokusere på yderligere fordybelse i det børne- og ungdomspsykiatriske felt, herunder med særligt fokus på at øge de studerendes viden om, hvordan psykologiske og psykiatriske tests udvikles og fortolkes. Endvidere vil der være et fokus på evidensbaseret intervention ift. hyppigt forekommende børne- og ungdomspsykiatriske lidelser.</p> <p>Semesteret indledes med en forelæsning omhandlende relationen mellem forskning og praksis. Her vil den studerende introduceres til de forskellige led i udarbejdelsen og gennemførelsen af forskningsprojekter, herunder betydningen af etisk refleksion og praksis. Endvidere er der i denne forelæsning et fokus på at formidle, hvordan forskning og praksis f.eks. bindes sammen ift. at udarbejde kliniske retningslinjer for udredning og behandling. I anden forelæsning sættes der fokus på systematiske reviews og meta-analysen som metode. Forelæsningen bygger videre på første forelæsning og vil have til formål at vise, hvordan meta-analysen som metode kan hjælpe til at opsummere evidens og kvalificere behandlingsformer. Den studerende vil med forelæsningen få et grundlag for at kunne læse, fortolke og forholde sig til meta-analyser. I undervisningen eksemplificeres der løbende med studier relevant ift. det børne- og ungdomspsykiatriske arbejde. Tredje forelæsning har til formål at introducere de studerende for væsentlige psykometriske begreber for psykologisk testning i bl.a. en børne- og ungdomspsykiatrisk population. Fjerde forelæsnings gang vil have fokus på de kommende ændringer vi ser i vores diagnosesystem, med introduktionen af ICD-11.</p> <p>I seminarerne arbejdes der med at forankre forståelsen af den i forelæsningsne præsenterede teori om bl.a. evidensbaseret behandling og psykometri, ved at gennemgå konkrete forskningsartikler der illustrerer de i forelæsningsne præsenterede pointer. Seminarerne afholdes sideløbende med, at de studerende starter i deres praktik i børne- og ungdomspsykiatrien, hvor de introduceres til konkrete psykologiske tests, interviews, spørgeskemaer og behandlingsformer og måden disse bruges i praksis. Endvidere vil to seminarer fokusere på intervention ift. ADHD og OCD/angst.</p> <p>Seminarerne er baseret på studenterooplæg, gruppediskussioner og praktiske øvelser. Der tilstræbes at bygge bro mellem teori, både fra det aktuelle pensum og tidligere relevante semestre, og praksis. I seminaret indgår desuden vejledning af de studerendes synopser.</p> <p>Som et led i praktikken superviseres de studerende løbende.</p>
Omfang og forventet arbejdsindsats Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.

Aktivitet	Timer
4 forelæsning á 4 timer	16
6 seminar gange á 4 timer	24
Læsning og forberedelse	361
Eksamen	4

NB: lektioner tælles som timer.

Antal seminarhold: 1

Modulaktiviteter (kursusgange)

Uge	Type af aktivitet	Tema
Uge 5	Forelæsning 1	Forskning og praksis
Uge 6	Forelæsning 2	Meta-analyse og reviews
Uge 7	Forelæsning 3	Psykometri
Uge 7	Seminar 1	Spørgeskemaer og populationer
Uge 8	Seminar 2	Spørgeskemaer - brug og begrænsning
Uge 9	Seminar 3	Tests - hvad indvirker på resultaterne
Uge 10	Forelæsning 4	ICD-11
Uge 13	Seminar 4	Intervention ADHD
Uge ?	Seminar 5	Intervention angstlidelser
Uge 19	Seminar 6	Fælles seminar med PPSA

Forelæsning:

1: Forskning og praksis: At forske i praksis – Hvordan og hvorfor er det essentielt for praksis?

4 timer á 45 min.

Forelæser: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

American Psychological Association (2002). [Ethical principles of psychologists and code of conduct](http://www.apa.org/ethics/code/principles.pdf). Hentes fra <http://www.apa.org/ethics/code/principles.pdf> (18 sider)

Sundhedsstyrelsen (2014). [National Klinisk Retningslinje for udredning og behandling af ADHD hos børn og unge](https://www.sst.dk/da/nyheder/2014/~/_media/A7931B11333540A184C73465181E29CE.ashx). Hentes fra https://www.sst.dk/da/nyheder/2014/~/_media/A7931B11333540A184C73465181E29CE.ashx (87 sider)

World Health Organization (2004). [A practical guide for health researchers](http://applications.emro.who.int/dsaf/dsa237.pdf?ua=1) / by Mahmoud F. Fathalla and Mohamed M.F. Fathalla., *WHO Regional Publications, Eastern Mediterranean Series*, 1-235. Hentes fra WHO fra <http://applications.emro.who.int/dsaf/dsa237.pdf?ua=1> (235 sider)

I alt 340 sider

2: Meta-analyser og systematiske reviews – hvad er det og hvordan skal de læses/fortolkes?

4 timer á 45 min.

Forelæser: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

Borenstein, M., Hedges, L.V., Higgins, J.P.T., Rothstein, H.R. (2009) *Introduction to meta-analysis*, John Wiley and Sons, kapitel 1, 2, 3, 8, 10, 11, 12, 13, 28, 30, 31, 32, 40, 41, 43 (100 sider) <https://goo.gl/LSXTSz>

Liberati, A., Altman, D.G., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, P., Loannidis, J.P.A., Clarke, M., Devereaux, P.J., Kleijnen, J., & Moher, D. (2009). [The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate healthcare interventions: explanation and elaboration](#). *BMJ*, 339, b2700. DOI: 10.1136/bmj.b2700 (27 sider)

Mcguire, J.F., Piacentini, J., Brennan, E.A., Lewin, A.B., Murphy, T.K., Small, B.J., Storch, E.A. (2014) A meta-analysis of behaviour therapy for Tourette Syndrome, *Journal of Psychiatric Research*, vol 50, pp. 106-112 (7 sider) <https://goo.gl/P98Aso>

Castellvi, P., Lucas-Romero, E., Miranda-Menizabal, A., Pares-Badell, O, Almenara, J., Alonso, I., Blasco, M.J., et al. (2017) Longitudinal association between self-injurious thoughts and behaviors and suicidal behaviour in adolescents and young adults: a systematic review with meta-analysis, *Journal of Affective Disorders*, vol 215, pp. 37-48 (12 sider) <https://goo.gl/mVHFw1>

Warwick, H., Reardon, T., Cooper, P., Murayama, K., Reynolds, S., Wilson, C., Creswell, C. (2017) Complete recovery from anxiety disorders following Cognitive Behavior Therapy in children and adolescents: a meta-analysis, *Clinical Psychology Review*, vol 52, pp. 77-91 (15 sider) <https://goo.gl/janPGu>

I alt 161 sider

3: Psykometri – en introduktion til nøglebegreber og væsentlige kliniske perspektiver

4 timer a 45 min

Forelæser: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

Urbina, S. (2014). [Essentials of Psychological Testing](#), 2nd ed. (pp. 1-278). Hoboken, New Jersey, US: John Wiley & Sons (278 sider)

I alt 278 sider

4: ICD-11: Hvordan kommer det nye diagnosesystem til at se ud?

4 timer a 45 min

Forelæser: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

Gaebel, W., Zielasek, J., Reed, G.M. (2017) Mental and behavioural disorders in the ICD-11: concept, methodologies, and current status, *Psychia. Pol.*, 51(2), pp. 169-196 (27 sider)

Tilgængelig online på:

http://psychiatriapolska.pl/uploads/images/PP_2_2017/ENGver169Gaebel_PsychiatrPol2017v51i2.pdf

I alt 27 sider

Seminarrække:

1. **Seminargang: Spørgeskemaer – betydning af populationen den anvendes i**

4 timer à 45 min.

Seminarholder: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

Dakwar, E., Mahony, A., Pavlicova, M., Glass, A., Brooks, D., Mariani, J.J., Grabowski, J., & Rudnick, F. (2012). [The Utility of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Screening Instruments in Individuals Seeking Treatment for Substance Use Disorders](#), *Journal of Clinical Psychiatry*, 73(11), e1372-e1378. DOI: 10.4088/JCP.12m07895 (15 sider)

Kessler, R.C., Adler, L., Ames, M., Demler, O., Faraone, S., Hiripi, E., Howes, M.J., Jin, R., Secnik, K., Spencer, T., Ustun, T.B., & Walters, E.E. (2005). [The World Health Organization adult ADHD self-report scale \(ASRS\): a short screening scale for use in the general population](#). *Psychological Medicine*, 35(2), 245-256. DOI: 10.1017/S0033291704002892 (12 sider)

Sjölander, L., Vadlin, S., Olofsdotter, S., & Sonnby, K. (2016). [Validation of the parent version of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 70(4), 255-261. DOI: 10.3109/08039488.2015.1085092 (8 sider)

Sonnby, K., Skordas, K., Olofsdotter, S., Vadlin, S., Nielsson, K.W., & Ramklint, M. (2015). [Validation of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 69(3), 216-223. DOI: 10.3109/08039488.2014.968203 (9 sider)

I alt 44 sider

2. Seminarangang: Spørgeskemaer - brug og begrænsninger

4 timer à 45 min.

Seminarholder: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

Bejerot, S., Edman, G., Anckarsäter, H., Berglund, G., Gillberg, C., Hofvander, B., Humble, M.B., Mörtberg, E., Råstam, M., Ståhlberg, O., & Frisen, L. (2014). [The Brief Obsessive-Compulsive Scale \(BOCS\): a self-report scale for OCD and obsessive-compulsive related disorders](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 68(8), 549-559. DOI: 10.3109/08039488.2014.884631 (11 sider)

Calabrese, W.R., Rudick, M.M., Simms, L.J., & Clark, L.A. (2012). [Development and Validation of Big Four Personality Scales for the Schedule for Nonadaptive and Adaptive Personality - 2nd Edition \(SNAP-2\)](#). *Psychological Assessment*, 24(3), 751-763. DOI: 10.1037/a0026915 (13 sider)

Ensink, K., Normandin, L., Target, M., Fonagy, P., Sabourin, S., Berthelot, N. (2015). [Mentalization in children and mothers in the context of trauma: An initial study of the validity of the Child Reflective Functioning Scale](#). *British Journal of Developmental Psychology*, 33(2), 203-217. DOI: 10.1111/bjdp.12074 (15 sider)

Katznelson, H. (2014). [Reflective functioning: A review](#), *Clinical Psychology Review*, 34(2), 107-117 (11 sider)

Stockings, E., Degenhardt, L., Lee, Y.Y., Mihalopoulos, C., Liu, A., Hobbs, M., & Patton, G. (2015). [Symptom screening scales for detecting major depressive disorder in children and adolescents: A systematic review and meta-analysis of reliability, validity and diagnostic utility](#). *Journal of Affective Disorders*, 174, 447-463. DOI: 10.1016/j.jad.2014.11.061 (17 sider)

I alt 67 sider

3. Seminargang: Neuropsykologiske tests - hvad indvirker på resultaterne

4 timer à 45 min.

Seminarholder: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

Burt, D.B., Zembard, M.J., & Niederehe, G. (1995). [Depression and memory impairment: A meta-analysis of the association, its pattern, and specificity](#). *Psychological Bulletin*, 117(2), 285-305. DOI: 10.1037/0033-2909.117.2.285 (21 sider)

Broyd, S.J., van Hell, H.H., Beale, C., Yücel, M., Solowij, N. (2016) Acute and chronic effects of cannabinoids on human cognition – a systematic review, *Biological Psychiatry*, 79(7), pp. 557-567 (11 sider) <https://goo.gl/L5JBE5>

Flint, R.W. & Turek, C. (2003). [Glucose effects on a continuous performance test of attention in adults](#). *Behavioural Brain Research*, 142(1), 217-228. DOI: 10.1016/S0166-4328(03)00002-0 (12 sider)

Forbes, G.B. (1998). [Clinical utility of the Test of Variables of Attention \(TOVA\) in the diagnosis of attention-deficit/hyperactivity disorder](#). *Journal of Clinical Psychology*, 54(4), 461-476. (16 sider)

Gobin, C.M., Banks, J.B., Fins, A.I., Tartar, J.L. (2015). [Poor sleep quality is associated with a negative cognitive bias and decreased sustained attention](#). *Journal of Sleep Research*, 24(5), 535-542. DOI: 10.1111/jsr.12302 (8 sider)

Huang, Y-S, Chao, C-C., Wu, Y-Y, Chen, Y-Y & Chen, C-K. (2007). [Acute effects of methylphenidate on performance during the Test of Variables of Attention in children with attention deficit/hyperactivity disorder](#). *Psychiatry and Clinical Neuroscience*, 61(3), 219-225. DOI: 10.1111/j.1440-1819.2007.01653.x (7 sider)

Munkvold, L.H., Manger, T., Lundervold, A.J. (2014). [Conners' continuous performance test \(CCPT-II\) in children with ADHD, ODD, or a combined ADHD/ODD diagnosis](#). *Child Neuropsychology*, 20(1), pp. 106-226. DOI: 10.1080/09297049.2012.753997 (21 sider)

Potvin, S., Stavro, K., Rizkallah, E., Pelletier, J. (2014) Cocaine and cognition: a systematic review, *J Addict Med*, 8(5), pp. 368-376 (9 sider) <https://goo.gl/goHbRp>

Smith, E.M., Farah, J.M. (2011) Are prescription stimulants "Smart pills"? *Psychological Bulletin*, 137(5) pp. 717-741 (41 sider) <https://goo.gl/9cuJjx>

Wu, M.S., McGuire, J.F., Arnold, E.B., Lewin, A.B., Murphy, T.K et al. (2014). [Psychometric properties of the Childrens Yale Brown Obsessive Compulsive Scale in youth with autism spectrum disorders and obsessive-compulsive symptoms](#). *Child Psychiatry & Human Development*, 45(2), 201-211. (11 sider)

I alt 157 sider

4. Seminargang: Forældretræning som intervention v. ADHD hos børn og unge

4 timer à 45 min.

Seminarholder: *Christina Mohr Jensen*

Pensum:

Forehand, R., Parent, J., Peisch, V.D., Sonuga-Barke, E., Long, N., Bresland, N.L., Abikoff, H.B., (2017) Do parental ADHD symptoms reduce the efficacy of parent training for preschool ADHD? A secondary analysis of a randomized controlled trial, *Behav. Res. Ther.*, 97, pp. 163-169 (7 sider) <https://goo.gl/DEJTG5>

Lange, A.M., Daley, D., Frydenberg, M., Houmann, T., Kristensen, L.J., Rask, C., Sonuga-Barke, E., Søndergaard-Baden, S., Udupi, A., Thomsen, P.H. (2018) Parent training for preschool ADHD in routine, specialist care: a randomized controlled trial, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 57(8),pp. 593-602 (10 sider)

Sonuga-Barke, E.J.S., Brandeis, D., Cortese, S., Daley, D., Ferrin, M. et al. (2013). [Nonpharmacological interventions for ADHD: systematic review and meta-analyses of randomized controlled trials of dietary and psychological treatments](#). *The American Journal of Psychiatry*, 170(3), 275-289. DOI: 10.1176/appi.ajp.2012.12070991 (15 sider)

Sprich, S.E., Burbridge, J., Lerner, J.A., Safren, S.A., (2016) Cognitive-behavioural therapy for ADHD in adolescents: clinical considerations and a case series, *Cogn Behav Pract*, 22(2),pp. 116-126 (11 sider) <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5014388/>

Tarver, J., Daley, D., Sayal, K. (2014) Attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD): an updated review of the essential facts, *Child Care Health Dev.*, 40(6), pp. 762-774 (13 sider) <https://goo.gl/LCoKYr>

Thompson, M.J.J., Au, A., Laver-Bradbury, C., Lange, A.M., Tripp, G., Shimabukuro, S. et al. (2017) Adapting an attention-deficit hyperactivity disorder parent training intervention to different cultural contexts: The experience of implementing the New Forest Parenting Programme in China, Denmark, Hong Kong, Japan and the United Kingdom, *PsyCh Journal*, 6(1), pp. 83-97 (15 sider) <https://goo.gl/zAw2K2>

Young, S., Bramham, J. (2012) *Cognitive-behavioural therapy for ADHD in adolescents and adults*, John Wiley and Sons, kap.1-6 pp. 1-107 (108 sider) <https://goo.gl/QK6j5W>

Young, S., Emilsson, B., Sigurdsson, J.F., Khondoker, M., Phillip-Weigmann, F., Baldursson, G. et al. (2017) A randomized controlled trial reporting functional outcomes of cognitive behavioural therapy in medication-treated adults with ADHD and comorbid psychopathology, *Eur Arch Psychiatry Clin Neuroscience*, 267(3), pp. 267-276 (10 sider) <https://goo.gl/sRkVeA>

I alt 189 sider

5. Seminargang: Kognitiv adfærdsterapi og angst

4 timer à 45 min.

Seminarholder: *Ane Søndergaard Thomsen*

Pensum:

Arendt, K., Thastum, M., & Hougaard, E. (2016a). [Efficacy of a Danish version of the Cool Kids program: a randomized wait-list control trial](#). *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 133(2), 109-121. DOI: 10.1111/acps.12448 (13 sider)

- Arendt, K., Thastum, M., & Hougaard, E. (2016b). [Homework adherence and cognitive behaviour treatment outcome for children and adolescents with anxiety disorders](#). *Behavioral and Cognitive Psychotherapy*, 44(2), 225-235. DOI: 10.1017/S1352465815000429 (11 sider)
- Hybel, K.A., Mortensen, E.L., Lambek, R., Højgaard, D.R.M.A., & Thomsen, P.H. (2017). [Executive function predicts cognitive-behavioral therapy response in childhood obsessive-compulsive disorder](#). *Behaviour Research Therapy*, 99, 11-18. DOI: 10.1016/j.brat.2017.08.009 (8 sider)
- Jónsson, H., Thastum, M., Arendt, K., & Juul-Sørensen, M. (2015). [Group cognitive behavioural treatment of youth anxiety in community based clinical practice: Clinical significance and benchmarking against efficacy](#). *Journal of Anxiety Disorders*, 35, 9-18. DOI: 10.1016/j.janxdis.2015.06.009 (10 sider)
- Lundkvist-Houndourmadi, I., Thastum, M., & Nielsen, K. (2016). [Parents' difficulties as co-therapists in CBT among non-responding youths with anxiety disorders: Parent and therapist experiences](#). *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 21(3), pp.477-490. DOI: 10.1177/1359104515615641 (14 sider)
- Rapee, R.M., Lyneham, H.J., Schniering, C.A., Wuthrich, V., Abbott, M.A., Hudson, J.L., & Wignall, A. (2006). *The cool kids child and adolescent anxiety program therapist manual*. Sydney: Centre for Emotional Health, Macquarie University. På dansk: Gade, A., Brockdorff, H., Jørgensen, L., & Thastum, M. (2012). *Cool Kids/Chilled. Angstprogram for børn. Terapeut manual*. Aarhus: Angstklinikken, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet. (pp. 4-55) (52 sider)
- Sundhedsstyrelsen (2016a). [National Klinisk Retningslinje for behandling af angst hos børn og unge](#). Hentes fra <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2016/~media/7637E5A2ED0746FBA1E45245F8C1E430.ashx> (87 sider)
- Sundhedsstyrelsen (2016b). [National Klinisk Retningslinje for behandling af obsessiv-kompulsiv tilstand \(OCD\)](#). Kapitel 0-5, 7. Hentes fra <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2016/~media/6F001FB67C5649FCA4A79EA0F7AF0E1C.ashx> (25 sider)
- Walczak, M., Esbjørn, B., Breinholst, S., & Reinholdt-Dunne, M. (2017). [Parental involvement in cognitive behavioral therapy for children with anxiety disorders: 3-year follow-up](#). *Child Psychiatry and Human Development*, 48(3), 444-454. DOI: 10.1007/s10578-016-0671-2 (11 sider)

I alt 231 sider

6. **Seminargang: Fælles med PPSA**

4 timer à 45 min.

Seminarholder: *Christina Mohr Jensen, Mogens Jensen og Noomi C.L. Matthiesen*

Intet pensum til denne seminargang

Samlet pensumliste

American Psychological Association (2002). [Ethical principles of psychologists and code of conduct](#). Hentes fra <http://www.apa.org/ethics/code/principles.pdf> (18 sider)

Arendt, K., Thastum, M., & Hougaard, E. (2016a). [Efficacy of a Danish version of the Cool Kids program: a randomized wait-list control trial](#). *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 133(2), 109-121. DOI: 10.1111/acps.12448 (13 sider)

Arendt, K., Thastum, M., & Hougaard, E. (2016b). [Homework adherence and cognitive behaviour treatment outcome for children and adolescents with anxiety disorders](#). *Behavioral and Cognitive Psychotherapy*, 44(2), 225-235. DOI: 10.1017/S1352465815000429 (11 sider)

Bejerot, S., Edman, G., Anckarsäter, H., Berglund, G., Gillberg, C., Hofvander, B., Humble, M.B., Mörtberg, E., Råstam, M., Ståhlberg, O., & Frisen, L. (2014). [The Brief Obsessive-Compulsive Scale \(BOCS\): a self-report scale for OCD and obsessive-compulsive related disorders](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 68(8), 549-559. DOI: 10.3109/08039488.2014.884631 (11 sider)

Borenstein, M., Hedges, L.V., Higgins, J.P.T., Rothstein, H.R. (2009) *Introduction to meta-analysis*, John Wiley and Sons, kapitel 1, 2, 3, 8, 10, 11, 12, 13, 28, 30, 31, 32, 40, 41, 43 (100 sider) <https://goo.gl/LSXTSz>

Broyd, S.J., van Hell, H.H., Beale, C., Yücel, M., Solowij, N. (2016) Acute and chronic effects of cannabinoids on human cognition – a systematic review, *Biological Psychiatry*, 79(7), pp. 557-567 (11 sider) <https://goo.gl/L5JBE5>

Burt, D.B., Zembar, M.J., & Niederehe, G. (1995). [Depression and memory impairment: A meta-analysis of the association, its pattern, and specificity](#). *Psychological Bulletin*, 117(2), 285-305. DOI: 10.1037/0033-2909.117.2.285 (21 sider)

Calabrese, W.R., Rudick, M.M., Simms, L.J., & Clark, L.A. (2012). [Development and Validation of Big Four Personality Scales for the Schedule for Nonadaptive and Adaptive Personality - 2nd Edition \(SNAP-2\)](#). *Psychological Assessment*, 24(3), 751-763. DOI: 10.1037/a0026915 (13 sider)

Castellvi, P., Lucas-Romero, E., Miranda-Menizabal, A., Pares-Badell, O., Almenara, J., Alonso, I., Blasco, M.J., et al. (2017) Longitudinal association between self-injurious thoughts and behaviors and suicidal behaviour in adolescents and young adults: a systematic review with meta-analysis, *Journal of Affective Disorders*, vol 215, pp. 37-48 (12 sider) <https://goo.gl/mVHFw1>

Dakwar, E., Mahony, A., Pavlicova, M., Glass, A., Brooks, D., Mariani, J.J., Grabowski, J., & Rudnick, F. (2012). [The Utility of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Screening Instruments in Individuals Seeking Treatment for Substance Use Disorders](#), *Journal of Clinical Psychiatry*, 73(11), e1372-e1378. DOI: 10.4088/JCP.12m07895 (15 sider)

Ensink, K., Normandin, L., Target, M., Fonagy, P., Sabourin, S., Berthelot, N. (2015). [Mentalization in children and mothers in the context of trauma: An initial study of the validity of the Child Reflective Functioning Scale](#). *British Journal of Developmental Psychology*, 33(2), 203-217. DOI: 10.1111/bjdp.12074 (15 sider)

Flint, R.W. & Turek, C. (2003). [Glucose effects on a continuous performance test of attention in adults](#). *Behavioural Brain Research*, 142(1), 217-228. DOI: 10.1016/S0166-4328(03)00002-0 (12 sider)

Forbes, G.B. (1998). [Clinical utility of the Test of Variables of Attention \(TOVA\) in the diagnosis of attention-deficit/hyperactivity disorder](#). *Journal of Clinical Psychology*, 54(4), 461-476. (16 sider)

Forehand, R., Parent, J., Peisch, V.D., Sonuga-Barke, E., Long, N., Bresland, N.L., Abikoff, H.B., (2017) Do parental ADHD symptoms reduce the efficacy of parent training for preschool ADHD? A secondary analysis of a randomized controlled trial, *Behav. Res. Ther.*, 97, pp. 163-169 (7 sider) <https://goo.gl/DEJTG5>

Gaebel, W., Zielasek, J., Reed, G.M. (2017) Mental and behavioural disorders in the ICD-11: concept, methodologies, and current status, *Psychia. Pol.*, 51(2), pp. 169-196 (27 sider) Tilgængelig online på: http://psychiatriapolska.pl/uploads/images/PP_2_2017/ENGver169Gaebel_PsychiatrPol2017v51i2.pdf

Gobin, C.M., Banks, J.B., Fins, A.I., Tartar, J.L. (2015). [Poor sleep quality is associated with a negative cognitive bias and decreased sustained attention](#). *Journal of Sleep Research*, 24(5), 535-542. DOI: 10.1111/jsr.12302 (8 sider)

Hybel, K.A., Mortensen, E.L., Lambek, R., Højgaard, D.R.M.A., & Thomsen, P.H. (2017). [Executive function predicts cognitive-behavioral therapy response in childhood obsessive-compulsive disorder](#). *Behaviour Research Therapy*, 99, 11-18. DOI: 10.1016/j.brat.2017.08.009 (8 sider)

Huang, Y-S, Chao, C-C., Wu, Y-Y, Chen, Y-Y & Chen, C-K. (2007). [Acute effects of methylphenidate on performance during the Test of Variables of Attention in children with attention deficit/hyperactivity disorder](#). *Psychiatry and Clinical Neuroscience*, 61(3), 219-225. DOI: 10.1111/j.1440-1819.2007.01653.x (7 sider)

Jónsson, H., Thastum, M., Arendt, K., & Juul-Sørensen, M. (2015). [Group cognitive behavioural treatment of youth anxiety in community based clinical practice: Clinical significance and benchmarking against efficacy](#). *Journal of Anxiety Disorders*, 35, 9-18. DOI: 10.1016/j.janxdis.2015.06.009 (10 sider)

Katznelson, H. (2014). [Reflective functioning: A review](#), *Clinical Psychology Review*, 34(2), 107-117 (11 sider)

Kessler, R.C., Adler, L., Ames, M., Demler, O., Faraone, S., Hiripi, E., Howes, M.J., Jin, R., Secnik, K., Spencer, T., Ustun, T.B., & Walters, E.E. (2005). [The World Health Organization adult ADHD self-report scale \(ASRS\): a short screening scale for use in the general population](#). *Psychological Medicine*, 35(2), 245-256. DOI: 10.1017/S0033291704002892 (12 sider)

Lange, A.M., Daley, D., Frydenberg, M., Houmann, T., Kristensen, L.J., Rask, C., Sonuga-Barke, E., Søndergaard-Baden, S., Udupi, A., Thomsen, P.H. (2018) Parent training for preschool ADHD in routine, specialist care: a randomized controlled trial, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 57(8), pp. 593-602 (10 sider)

Liberati, A., Altman, D.G., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, P., Loannidis, J.P.A., Clarke, M., Devereaux, P.J., Kleijnen, J., & Moher, D. (2009), [The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate healthcare interventions: explanation and elaboration](#). *BMJ*, 339, b2700. DOI: 10.1136/bmj.b2700 (27 sider)

Lundkvist-Houndourmadi, I., Thastum, M., & Nielsen, K. (2016). [Parents' difficulties as co-therapists in CBT among non-responding youths with anxiety disorders: Parent and therapist experiences](#). *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 21(3), pp.477-490. DOI: 10.1177/1359104515615641 (14 sider)

Mcguire, J.F., Piacentini, J., Brennan, E.A., Lewin, A.B., Murphy, T.K., Small, B.J., Storch, E.A. (2014) A meta-analysis of behaviour therapy for Tourette Syndrome, *Journal of Psychiatric Research*, vol 50, pp. 106-112 (7 sider) <https://goo.gl/P98Aso>

Munkvold, L.H., Manger, T., Lundervold, A.J. (2014). [Conners' continuous performance test \(CCPT-II\) in children with ADHD, ODD, or a combined ADHD/ODD diagnosis](#). *Child Neuropsychology*, 20(1), pp. 106-226. DOI: 10.1080/09297049.2012.753997 (21 sider)

Potvin, S., Stavro, K., Rizkallah, E., Pelletier, J. (2014) Cocaine and cognition: a systematic review, *J Addict Med*, 8(5), pp. 368-376 (9 sider) <https://goo.gl/goHbRp>

Rapee, R.M., Lyneham, H.J., Schniering, C.A., Wuthrich, V., Abbott, M.A., Hudson, J.L., & Wignall, A. (2006). *The cool kids child and adolescent anxiety program therapist manual*. Sydney: Centre for Emotional Health, Macquarie University. På dansk: Gade, A., Brockdorff, H., Jørgensen, L., & Thastum, M. (2012). *Cool Kids/Chilled. Angstprogram for børn. Terapeut manual*. Aarhus: Angstklinikken, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet. (pp. 4-55) (52 sider)

Sjölander, L., Vadlin, S., Olofsdotter, S., & Sonnby, K. (2016). [Validation of the parent version of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 70(4), 255-261. DOI: 10.3109/08039488.2015.1085092 (8 sider)

Smith, E.M., Farah, J.M. (2011) Are prescription stimulants "Smart pills"? *Psychological Bulletin*, 137(5) pp. 717-741 (41 sider) <https://goo.gl/9cuJjx>

Sonnby, K., Skordas, K., Olofsdotter, S., Vadlin, S., Nielsson, K.W., & Ramklint, M. (2015). [Validation of the World Health Organization Adult ADHD Self-Report Scale for adolescents](#). *Nordic Journal of Psychiatry*, 69(3), 216-223. DOI: 10.3109/08039488.2014.968203 (9 sider)

Sonuga-Barke, E.J.S., Brandeis, D., Cortese, S., Daley, D., Ferrin, M. et al. (2013). [Nonpharmacological interventions for ADHD: systematic review and meta-analyses of randomized controlled trials of dietary and psychological treatments](#). *The American Journal of Psychiatry*, 170(3), 275-289. DOI: 10.1176/appi.ajp.2012.12070991 (15 sider)

Sprich, S.E., Burbridge, J., Lerner, J.A., Safren, S.A., (2016) Cognitive-behavioural therapy for ADHD in adolescents: clinical considerations and a case series, *Cogn Behav Pract*, 22(2), pp. 116-126 (11 sider) <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5014388/>

Stockings, E., Degenhardt L, Lee, Y.Y., Mihalopoulos, C., Liu., A., Hobbs, M., & Patton, G. (2015). [Symptom screening scales for detecting major depressive disorder in children and adolescents: A systematic review and meta-analysis of reliability, validity and diagnostic utility](#). *Journal of Affective Disorders*, 174, 447-463. DOI: 10.1016/j.jad.2014.11.061 (17 sider)

Sundhedsstyrelsen (2016a). [National Klinisk Retningslinje for behandling af angst hos børn og unge](#). Hentes fra <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2016/~media/7637E5A2ED0746FBA1E45245F8C1E430.ashx> (87 sider)

Sundhedsstyrelsen (2016b). [National Klinisk Retningslinje for behandling af obsessiv-kompulsiv tilstand \(OCD\)](#). Kapitel 0-5, 7. Hentes fra <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2016/~media/6F001FB67C5649FCA4A79EA0F7AF0E1C.ashx> (25 sider)

Sundhedsstyrelsen (2014). [National Klinisk Retningslinje for udredning og behandling af ADHD hos børn og unge](#). Hentes fra <https://www.sst.dk/da/nyheder/2014/~media/A7931B11333540A184C73465181E29CE.ashx> (87 sider)

Tarver, J., Daley, D., Sayal, K. (2014) Attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD): an updated review of the essential facts, *Child Care Health Dev.*, 40(6), pp. 762-774 (13 sider) <https://goo.gl/LCoKYr>

Thompson, M.J.J., Au, A., Laver-Bradbury, C., Lange, A.M., Tripp, G., Shimabukuro, S. et al. (2017) Adapting an attention-deficit hyperactivity disorder parent training intervention to different cultural contexts: The experience of implementing the New Forest Parenting Programme in China, Denmark, Hong Kong, Japan and the United Kingdom, *PsyCh Journal*, 6(1), pp. 83-97 (15 sider) <https://goo.gl/zAw2K2>

Urbina, S. (2014). [*Essentials of Psychological Testing*](#), 2nd ed. (pp. 1-278). Hoboken, New Jersey, US: John Wiley & Sons (278 sider)

Walczak, M., Esbjørn, B., Breinholst, S., & Reinholdt-Dunne, M. (2017). [*Parental involvement in cognitive behavioral therapy for children with anxiety disorders: 3-year follow-up*](#). *Child Psychiatry and Human Development*, 48(3), 444-454. DOI: 10.1007/s10578-016-0671-2 (11 sider)

Warwick, H., Reardon, T., Cooper, P., Murayama, K., Reynolds, S., Wilson, C., Creswell, C. (2017) Complete recovery from anxiety disorders following Cognitive Behavior Therapy in children and adolescents: a meta-analysis, *Clinical Psychology Review*, vol 52, pp. 77-91 (15 sider) <https://goo.gl/janPGu>

World Health Organization (2004). [*A practical guide for health researchers*](#) / by Mahmoud F. Fathalla and Mohamed M.F. Fathalla., *WHO Regional Publications, Eastern Mediterranean Series*, 1-235. Hentes fra WHO fra <http://applications.emro.who.int/dsaf/dsa237.pdf?ua=1> (235 sider)

Wu, M.S., McGuire, J.F., Arnold, E.B., Lewin, A.B., Murphy, T.K et al. (2014). [*Psychometric properties of the Childrens Yale Brown Obsessive Compulsive Scale in youth with autism spectrum disorders and obsessive-compulsive symptoms*](#). *Child Psychiatry & Human Development*,45(2), 201-211. (11 sider)

Young, S., Bramham, J. (2012) *Cognitive-behavioural therapy for ADHD in adolescents and adults*, John Wiley and Sons, kap.1-6 pp. 1-107 (108 sider) <https://goo.gl/QK6j5W>

Young, S., Emilsson, B., Sigurdsson, J.F., Khondoker, M., Phillip-Weigmann, F., Baldursson, G. et al. (2017) A randomized controlled trial reporting functional outcomes of cognitive behavioural therapy in medication-treated adults with ADHD and comorbid psychopathology, *Eur Arch Psychiatry Clin Neuroscience*, 267(3), pp. 267-276 (10 sider) <https://goo.gl/sRkVeA>

I alt 1.494 sider

NEURO

Modultitel, ECTS (og evt. STADS-kode) <i>Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II</i>												
Placering <i>8. Semester</i>												
Modulansvarlige Thomas Alrik Sørensen (alrik@hum.aau.dk)												
Undervisere Jens Østergaard Riis, NN, NN & Carsten Reidies Bjarkam												
Type og sprog Dansk og engelsk												
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <p>Otte teoretiske forelæsninger, som undervises af Thomas Alrik Sørensen og NN. Disse følges af tre konferencer/klinikdemonstrationer á 2 timers varighed, der undervises af NN, fulgt af en dag på Aalborg Hospital med Jens Riis Østergaard, og endeligt afsluttes forløbet med anatomi og basal neurotransmission for neuropsykologer ved Carsten Reidies Bjarkam.</p> <p>Undervisningen er inddelt i otte teoretiske forelæsninger omhandlende neuropsykologi og tre forelæsninger omkring hjernens arkitektur og transmission. De teoretiske forelæsninger indeholder også mulighed for de studerende, at reflektere og diskutere eventuelle problemstillinger de kan være stødt på som del af deres praktik. I forlængelse af de teoretiske forelæsninger udbydes der med patientdemonstrationer, i samarbejde med Universitetshospitalet. Her får de studerende mulighed for i fællesskab at blive præsenteret for patienter igennem praktisk klinisk undervisning, samt arbejde med forskellige neuropsykologiske tests. Endeligt vil de studerende i mindre grupper have en dag med stuegang på Aalborg Universitetshospital.</p>												
Omfang og forventet arbejdsindsats <i>Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre. Eksempel:</i> <i>15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:</i>												
<table border="1"><thead><tr><th>Aktivitet</th><th>Timer</th></tr></thead><tbody><tr><td><i>12 forelæsninger á 2 timer</i></td><td><i>24</i></td></tr><tr><td><i>3 klinikdemonstrationer á 2 timer</i></td><td><i>6</i></td></tr><tr><td><i>1 stuegang</i></td><td><i>3</i></td></tr><tr><td><i>Læsning og forberedelse</i></td><td><i>342</i></td></tr><tr><td><i>Eksamen</i></td><td><i>30</i></td></tr></tbody></table> <i>NB: lektioner tælles som timer.</i>	Aktivitet	Timer	<i>12 forelæsninger á 2 timer</i>	<i>24</i>	<i>3 klinikdemonstrationer á 2 timer</i>	<i>6</i>	<i>1 stuegang</i>	<i>3</i>	<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>342</i>	<i>Eksamen</i>	<i>30</i>
Aktivitet	Timer											
<i>12 forelæsninger á 2 timer</i>	<i>24</i>											
<i>3 klinikdemonstrationer á 2 timer</i>	<i>6</i>											
<i>1 stuegang</i>	<i>3</i>											
<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>342</i>											
<i>Eksamen</i>	<i>30</i>											
Antal seminartimer: 0												

Antal seminarhold: 0

Modulaktiviteter (kursusgange)

Forelæsning 1: Klinisk anatomi og hjerneskader (4 timer)

Thomas Alrik Sørensen

Denne forelæsning har primært til formål at forbinde undervisningen mellem 7. og 8. semester. Relationen mellem grundvidenskab og klinisk baseret forskning diskuteres videnskabsteoretisk. Hernæst repeteres neuroanatomi fra tidligere semester, som så uddybes ift. hvordan forskellige typer af skader kan påvirke den menneskelige hjerne og dens funktion. Ligeledes diskuteres også problemstillinger for patienter med manglende sygdomsindsigt samt om neuropsykologen kan sikre sig i sin undersøgelse mod alternative interesser (som for eksempel ved forsikringssager).

Forelæsning 2: Hukommelse og amnestisk syndrom (2 timer)

Thomas Alrik Sørensen

Denne forelæsning tager afsæt i en af de typiske funktionelle klager vedr. nedsat hukommelse, samt mere alvorlige lidelser som amnestisk syndrom. Forskellige typer af årsager til hukommelsessvækkelser præsenteres, samt de udfordringer der ligger i at arbejde med patienter der ikke kan lagre ny viden om, bl.a., deres egen situation.

Forelæsning 3: Perception og opmærksomhed (2 timer)

Thomas Alrik Sørensen

I den tredje forelæsning fokuseres der på en række perceptuelle problemer, samt generelle opmærksomhedsproblemer hos patienter med specifikke, såvel som diffuse hjerneskader. Ligeledes vil det drøftes hvilke interventionsmuligheder neuropsykologen har overfor denne type problemstillinger.

Forelæsning 4: Eksekutive funktioner (2 timer)

Thomas Alrik Sørensen

I denne forelæsning ser vi nærmere på eksekutive dysfunktioner, særligt med fokus på skader frontalt i hjernen, det er såvel grundet i læsioner som degenerative lidelser så som eksempelvis Alzheimers sygdom. Desuden belyses problemstillinger ved behandling af patienter der konfabulerer, og relationen mellem neuropsykologen og en patient der konfabulerer diskuteres.

Forelæsning 5: Sprog (2 timer)

Thomas Alrik Sørensen

En anden forholdsvis almindelig lidelse hos neuropsykologiske patienter, er problemer med sprogforståelse og sprogproduktion. I denne forelæsning belyses disse vanskeligheder, samt hvilke genoptræningsmuligheder patienter med denne problemstilling har.

Forelæsning 6: Neurodegenerative sygdomme (2 timer)

NN

Her ses der nærmere på udfordringerne der er omkring neurodegenerative sygdomme som fx Alzheimer og Parkinsons sygdomme.

Forelæsning 7: Psykiatriske problemstillinger (2 timer)

Thomas Alrik Sørensen

Denne forelæsning fortsætter med at se nærmere på psykologisk og psykiatriske problemstillinger som depression og skizofreni, samt hvorledes depression kan måles og evalueres.

Forelæsning 8: Udviklingsrelaterede problemer (2 timer)

NN

Ved den sidste forelæsning ses der nærmere på en række udviklingsrelaterede udfordringer for neuropsykologen. Emner som epilepsi, ADHD, ASD, og lignende berøres i forelæsningen.

Forelæsning 9: Klinikdemonstration (2 timer)

NN

Forelæsning 10: Klinikdemonstration (2 timer)

NN

Forelæsning 11: Klinikdemonstration (2 timer)

NN

Forelæsning 12: Stuegang (3 timer per gruppe af ca. 3 studerende)

Jens Østergaard Riis

Grupper af 3 studerende deltager i stuegang på Aalborg Hospital.

Forelæsning 13: Anatomi for neuropsykologer (2 timer)

Carsten Reidies Bjarkam

Forelæsning 14: Anatomi for neuropsykologer (2 timer)

Carsten Reidies Bjarkam

Forelæsning 15: Neurotransmission for neuropsykologer (2 timer)

Carsten Reidies Bjarkam

Samlet pensum

Til faget knytter sig 1500 siders obligatorisk pensum fordelt på tre håndbøger:

Gurd, J., Kischka, U. & Marshall, J. (2010). *Handbook of Clinical Neuropsychology*. Oxford University Press.

Ogden, J. A. (2005). *Fractured Minds: A Case Study Approach to Clinical Neuropsychology*. Oxford University Press.

Parson, M. W. & Hammeke, T. A. (2014). *Clinical Neuropsychology - A pocket handbook for assessment*. (Chapter 1: Neuropsychology in the Clinical Setting: Conceptual and Practical Issues, and Chapter 2: Neurobehavioral Examination).

Universitetsklinikken (UK)

Modultitel <i>Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II</i>										
Placering 8. Semester										
Modulansvarlige <i>Kristine Kahr Nilsson og Ole Karkov Østergård</i> <i>Seminarholdere: Kristine Kahr Nilsson, Ole Karkov Østergård og Mette Thuesen</i>										
Type og sprog <i>Kursusmodul</i> <i>Dansk</i>										
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre <p>Seminaret omfatter en teoretisk fordybelse og præcisering samt et fokus på praktisk anvendelse af forskellige tilgange til undersøgelse og intervention, indenfor en overvejende psykodynamisk ramme. Seminaret ligger sideløbende med de studerendes psykoterapeutiske forløb med forventet to klienter per studerende samt løbende supervision.</p> <p>Seminaret er baseret på studenteroplæg og gruppediskussioner. Der tilstræbes at bygge bro mellem teori og praksis, idet der lægges op til, at de studerende fremlægger teoretiske perspektiver baseret på pensum og kasuistisk materiale fra deres egne klientforløb, som kan belyse de teoretiske perspektiver.</p> <p>For opnåelse af læringsmålene er det af afgørende betydning af de studerende deltager i samt forbereder sig til alle seminarangene.</p>										
Omfang og forventet arbejdsindsats <i>Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.</i> <i>Eksempel:</i> <i>15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:</i>										
<table border="1"><thead><tr><th>Aktivitet</th><th>Timer</th></tr></thead><tbody><tr><td>Intro og afrunding</td><td>6</td></tr><tr><td>5 seminarange à 4 timer</td><td>20</td></tr><tr><td>Læsning og forberedelse</td><td>370</td></tr><tr><td>Eksamen</td><td>9</td></tr></tbody></table> <i>NB: lektioner tælles som timer.</i>	Aktivitet	Timer	Intro og afrunding	6	5 seminarange à 4 timer	20	Læsning og forberedelse	370	Eksamen	9
Aktivitet	Timer									
Intro og afrunding	6									
5 seminarange à 4 timer	20									
Læsning og forberedelse	370									
Eksamen	9									
Antal seminar timer: 5 x 4 timer										
Antal seminarhold: 1 seminarhold med i alt 16 studerende										
Modulaktiviteter (kursusgange) Modultitel: Videregående Anvendt Psykologi II/ Advanced Applied Psychology II Placering: 8. Semester Modulansvarlige: Kristine Kahr Nilsson og Ole Karkov Østergård Seminarholdere: Kristine Kahr Nilsson, Ole Karkov Østergård og Mette Thuesen										

Type og sprog: Dansk

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Seminaret omfatter en teoretisk fordybelse og præcisering samt et fokus på praktisk anvendelse af forskellige tilgange til undersøgelse og intervention, indenfor en overvejende psykodynamisk ramme. Seminaret ligger sideløbende med de studerendes psykoterapeutiske forløb med forventet to klienter per studerende samt løbende supervision.

Seminaret er baseret på studenteroplæg og gruppediskussioner. Der tilstræbes at bygge bro mellem teori og praksis, idet der lægges op til, at de studerende fremlægger teoretiske perspektiver baseret på pensum og kasuistisk materiale fra deres egne klientforløb, som kan belyse de teoretiske perspektiver.

For opnåelse af læringsmålene er det af afgørende betydning af de studerende deltager i samt forbereder sig til alle seminarangene.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre. 15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Seminarundervisning: 6 seminarange af 4 x 45 min og en afsluttende seminarang af 2 x 45 min

Antal seminarhold: 1 seminarhold med i alt 16 studerende

Seminarrække:

1. Introseminar (4 x 45 min)

Seminarholdere: Ole Karkov Østergård, Mette Thuesen, Kristine Kahr Nilsson

Emne: Introduktion til praktikforløbet på UK

Der introduceres til klient- og supervisionsforløb, herunder databearbejdning og opbevaring, indhentning af samtykke, etiske betragtninger i forhold til tavshedspligt og journaliseringsprocedurer og rammesætning for klientsamtalerne.

Litteratur:

<https://www.dp.dk/wp-content/uploads/etiske-principper-for-nordiske-psykologer.pdf> (6 s.)

2. Seminarang (4 x 45 min)

Seminarholder: Ole Karkov Østergård

Emne: Den kontekstuelle model, introduktion til psykoanalysen og caseformulering.

På denne seminarang vil Wampold præsentere sin kontekstuelle model, som bygger på forskningen i de såkaldte fællesfaktorer, som blandt andre er udforsket af Anderson et al. (2009). Eells (2007) argumenterer for vigtigheden af case-konceptualisering og knytter metoden an til forskning. Maze and Binyon (2005) sonder mellem psykiatrisk (deskriptiv) diagnostik og (forklarende) case-formulering. Fonagy, Gabbard og Lemma (2015) diskuterer om psykoanalysen overhovedet har relevant i nutidens samfund og beskriver centrale begreber, som blandt andet forbinder psykoanalysen med udviklingspsykopatologi, hukommelsesforskningen og neuropsykologien. I Lemma (2015), kap. 6., vil I desuden kunne hente inspiration til jeres interviews med klienterne og case-konceptualisering.

Litteratur:

- Anderson, T., Ogles, B. M., Patterson, C. L., Lambert, M. J., & Vermeersch, D. A. (2009). Therapist effects: facilitative interpersonal skills as a predictor of therapist success. *Journal of Clinical Psychology*, 65(7), 755-768. (14 s.)
- Eells, T. D. (2007). Introduction. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 3-32). New York, NY: Guilford Press. (30 s.)
- Gabbard, G. O. (2005). *Psychodynamic psychiatry in clinical practice*, 5th ed. (pp. 3-30). Arlington: American Psychiatric Publishing Inc. (27 s.)
- Fonagy, P. & Target, M. (2003). *Psychoanalytic Theories. Perspectives from Developmental Psychopathology* (pp. 1-31). London and Philadelphia: Whurr Publications. (30 s.)
- Lemma, A. (2015). *Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy*, 2nd ed. (pp. 16-41; 88-105; 138-202). Chichester, England: Wiley. (109 s.)
- Mace, C. & Binyon, S. (2005). Teaching psychodynamic formulation to psychiatric trainees. Part 1: Basics of formulation. *Advances in Psychiatric Treatment*, 11, 416-423. (8 s.)
- Wampold, B. E. (2015). How important are the common factors in psychotherapy? An update. *World Psychiatry*, 14(3), 270-277 (8 s.).

3. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Mette Thuesen

Emne: Kontrakt, alliance og alliancebrud

Litteratur:

- Casement, P. (1987). *Lyt til patienten*. Hans Reitzels Forlag. (s. 77-162) (85 s.)
- McWilliams, N. (2004). *Psychoanalytic Psychotherapy*. Guilford Press. Kap. 4-5, s. 73- 131, og kap. 7, s. 163 - 196. (91 s.)
- Sandler, J., Dare, C. & Holder, A. (1994). *Patienten og analytikeren. Psykoanalysens kliniske struktur*. København: Hans Reitzels Forlag. (kap. 3, 36-52, kap. 8-12, s. 143-213) (86 s.)
- Tähkä, V. (1983). *Psykoanalytisk Psykoterapi*. Afsnit 1.2.2. (Ego'et) til 1.2.2.5 (Angst) eller tilsvarende afsnit i en nyere udgave. Centrum. (8 sider)
- Thuesen, M. (2012). Terapeutisk forandring gennem terapeutens egne emotionelle processer. *Psyke & Logos*, 33(1), 66-86. (20 s.)
- Winnicott, D. W. (1960). String. A Technique of Communication. I: *The Maturation Processes and the Facilitating Environment* (pp. 153-157). (5 s.)

4. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Kristine Kahr Nilsson

Emne: Udviklingspsykopatologiske fortolkningsperspektiver

Denne undervisningsgang vil introducere nogle overordnede begreber og perspektiver, som kan anvendes til at forstå klientens aktuelle problematikker i en brede udviklingsmæssig sammenhæng. Blandt andet beskrives transaktioner mellem risiko- og beskyttende faktorer, kontinuitet og diskontinuitet samt intergenerationelle mekanismer og betydningen af udviklingsmæssig timing. Endvidere vil undervisningen belyse hvordan erindringer om fortiden og nye erfaringer forbindes i den terapeutiske proces og har betydning for klientens oplevelse af forandring.

Litteratur:

Cicchetti, D., & Rogosch, F. A. (2002). A developmental psychopathology perspective on adolescence. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 70*(1), 6-20. (14 s).

Fraiberg, S., Adelson, E., & Shapiro, V. (1975). Ghosts in the nursery: A psychoanalytic approach to the problem of impaired infant-mother relationships. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry, 14*, 387-421. (34 s.)

Lane, R., Ryan, D. L., Nadel, L., and Greenberg, L. (2015). Memory reconsolidation, emotional arousal, and the process of change in psychotherapy: new insights from brain science. *Behavioral Brain Science, 38*, 1-64. (64 s.)

Ridley, C. R., & Jeffrey, C. E. (2017). The conceptual framework of thematic mapping in case-conceptualization. *Journal of Clinical Psychology, 73*, 376-392. (16 s.)

Ridley, C. R., Jeffrey, C. E. and Roberson, R. B. (2017), The Process of Thematic Mapping in Case Conceptualization. *Journal of Clinical Psychology, 73*, 393-409. (16 s.)

Levitt H.M., Pomerville A., Surace F.I. (2016). A qualitative meta-analysis examining clients' experiences of psychotherapy: a new agenda. *Psychological Bulletin, 142*, 801-830 (29 s).

5. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Ole Karkov Østergård

Emne: Aspekter af korttidsdynamisk psykoterapi. Litteraturen afspejler tre forskellige tilgange til at konceptualisere terapeutisk forandring, skabe et fokus og intervenere på baggrund af dette fokus. Gullestad og Killingmos psykoanalytiske med fokus på objektrelationen og teknikker som spejling, konfrontation og tolkning, samt betydningen af at afslutte terapien, Fredericksons overvejende intrapsyriske konfliktmodel kaldet intensiv dynamisk korttidsterapi (ISTDP), som arbejder med et affektivt fokus ud fra Malans trekant (skjult følelse, angst og forsvar); samt Luborskys arbejde med relationelle kernekonflikter.

Litteratur:

Gullestad, S. E. & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (pp. 145-263). København K: Akademisk Forlag. (118 s.)

Frederickson, J. (2013). *Co-creating change. Effective dynamic therapy techniques*. (pp. 1-209). Kansas City, Seven Leaves Press. (210 s.)

Levenson, H. & Strupp, H. H. (2007). Cyclical maladaptive patterns: Case-formulation in time-limited dynamic short-term psychotherapy. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 164-197). New York, NY: Guilford Press. (30 s.)

Luborsky, L. (2007). The core conflictual relationship theme: A basic case formulation method. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 105-135). New York, NY: Guilford Press. (34 s.)

Malan, D. (1979): *Individual psychotherapy and the science of psychodynamics*, 2nd ed. (pp. 84-104). London: Butterworths. (22 s.)

6. Seminargang (4 x 45 min)

Seminarholder: Mette Thuesen

Emner: Overføring, modoverføring, projektiv identifikation og aspekter af rammer og rammebrud. Og lidt om det et at være ny terapeut og om forskning i psykoanalytisk perspektiv.

Litteratur:

Doran, J.M. (2016). The working alliance: Where have we been, where are we going. *Psychotherapy Research*, 26, 146-163 (17 s.)

Ogden, T. H. (1979). On Projective Identification. *International Journal of Psychoanalysis*, 60, 357-373. (14 s.)

Ogden, T. H. (2004). On holding and containing, being and dreaming. *International Journal of Psychoanalysis*, 85, 1349-64. (14 s.)

Nielsen, J. (2017). Godt begyndt - en minimalistisk supervisionsmodel for noviceterapeuter. *Psyke & Logos*, 38, 2. 11-30. (20 s.)

Samtag, L. W., Muran, J. C. & Safran, J. D. (2002). Defining and identifying alliance ruptures. I: D. P. Charman (ed.): *Core processes in brief psychodynamic psychotherapy*. Mahwah, NJ: L. E. Erlbaum Ass. (kap. 9, s.187-214) (27 s.)

Sandahl, C. & Wilberg, T. (2003) Forsker og terapeut i samme person – Det går an!. *Matrix* 20, 305-314. (8 s.)

Sandler, J., Dare, C. & Holder, A. (1994). *Patienten og analytikeren. Psykoanalysens kliniske struktur*. København: Hans Reitzels Forlag (kap. 4, s. 52-78 og kap. 6, s. 100-120) (46 s.)

Simonsen, C. (2012). Det intersubjektive ubevidste. I: Gammelgaard, Mathiesen & Zeuthen: *Det taler – Psykoanalytiske dialoger*. København: Akademisk Forlag. (kap.6 s.175-200) (23 s.)

Skovholt, T.M. & Rønnestad, M.H. (2003). Struggles of the Novice Counselor and Therapist. *Journal of Career Development*, 30, 1, 45 – 56. (11 s.)

Symington, N. (1996). *The Making of a Psychotherapist*. London. Karnac Classics. (s.xiii-148) (153 s.)

Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists: Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43:2, pp. 105 – 119. (17 s.)

Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix*; 1, 4-26. (23 s.)

Vitger, J. (2006). Om fejl. Nogle synspunkter på fejl i psykoterapi. I: C.H. Jacobsen, L. Thorgaard & L. Lanken-Petersen: *Tilknytning, tab og tilblivelse*. Psykodynamisk belysning. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. (s. 159-173).(14 s.)

7. Seminargang (2 x 45 min)

Seminarholdere: Ole Karkov Østergård, Kristine Kahr Nilsson

Emne: Afrunding

Pensumlitteratur:

- Anderson, T., Ogles, B. M., Patterson, C. L., Lambert, M. J., & Vermeersch, D. A. (2009). Therapist effects: facilitative interpersonal skills as a predictor of therapist success. *Journal of Clinical Psychology, 65*(7), 755-768. (14 s.)
- Casement, P. (1987). *Lyt til patienten*. Hans Reitzels Forlag. (s. 77-162) (85 s.)
- Cicchetti, D., & Rogosch, F. A. (2002). A developmental psychopathology perspective on adolescence. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 70*(1), 6-20. (14 s.)
- Doran, J.M. (2016). The working alliance: Where have we been, where are we going. *Psychotherapy Research 26*(2), 146-163. (17 s.)
- Eells, T. D. (2007). Introduction. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 3-32). New York, NY: Guilford Press. (30 s.)
- Gabbard, G. O. (2005). *Psychodynamic psychiatry in clinical practice*, 5nd ed. (pp. 3-30). Arlington: American Psychiatric Publishing Inc. (27 s.)
- Fonagy, P. & Target, M. (2003). *Psychoanalytic Theories. Perspectives from Developmental Psychopathology* (pp. 1-31). London and Philadelphia: Whurr Publications. (30 s.)
- Frederickson, J. (2013). Co-creating change. Effective dynamic therapy techniques. (pp. 1-209). Kansas City, US: Seven Leaves Press. (210 s.)
- Fraiberg, S., Adelson, E., & Shapiro, V. (1975). Ghosts in the nursery: A psychoanalytic approach to the problem of impaired infant-mother relationships. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry, 14*, 387-421. (34 s.)
- Lane, R., Ryan, D. L., Nadel, L., & Greenberg, L. (2015). Memory reconsolidation, emotional arousal, and the process of change in psychotherapy: new insights from brain science. *Behavioral Brain Science, 38*, 1-64. (64 s.)
- Lemma, A. (2015). *Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy*, 2nd ed. (pp. 16-41; 88-105; 138-202). Chichester, England: Wiley. (109 s.)
- Levenson, H. & Strupp, H. H. (2007). Cyclical maladaptive patterns: Case-formulation in time-limited dynamic short-term psychotherapy. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 164-197). New York, NY: Guilford Press. (30 s.)
- Levitt H.M., Pomerville A., & Surace F.I. (2016). A qualitative meta-analysis examining clients' experiences of psychotherapy: a new agenda. *Psychological Bulletin, 142*, 801-830. (29 s.)
- Luborsky, L. (2007). The core conflictual relationship theme: A basic case formulation method. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 105-135). New York, NY: Guilford Press. (34 s.)
- Gammelgaard, J. (2010). Psykoanalysens empiri. I Brinkmann, Tanggaard & Hastrup (red.) *Kvalitative metoder: En grundbog*. Hans Reitzels Forlag, (s. 355-374) (18 s.)

- Gullestad, S. E. & Killingmo, B. (2007). Underteksten. *Psykoanalytisk terapi i praksis* (s.145-263). København K: Akademisk Forlag. (118 s.)
- Mace, C. & Binyon, S. (2005). Teaching psychodynamic formulation to psychiatric trainees. Part 1: Basics of formulation. *Advances in Psychiatric Treatment*, 11, 416-423. (8 s.)
- Malan, D. (1979): *Individual psychotherapy and the science of psychodynamics*, 2nd ed. (s. 84-104). London: Butterworths. (22 s.)
- McWilliams, N. (2004). *Psychoanalytic Psychotherapy*. Guilford Press. Kap. 4-5, s. 73- 131, og kap. 7; s. 163 – 196. (91 s.)
- Nielsen, J. (2018). Godt begyndt - en minimalistisk supervisionsmodel for novice-terapeuter. *Psyke & Logos*, 38(2), 11-30. (20 s.)
- Ogden, T. H. (1979). On Projective Identification. *International Journal of Psychoanalysis*, 60, 357-373. (14 s.)
- Ogden, T. H. (2004). On holding and containing, being and dreaming. *International Journal of Psychoanalysis*, 85, 1349-64. (14 s.)
- Ridley, C. R., & Jeffrey, C. E. (2017). The conceptual framework of thematic mapping in case-conceptualization. *Journal of Clinical Psychology*, 73, 376–392. (16 s.)
- Ridley, C. R., Jeffrey, C. E. & Roberson, R. B. (2017), The Process of Thematic Mapping in Case Conceptualization. *Journal of Clinical Psychology*, 73, 393-409. (16 s.)
- Sandler, J., Dare, C. & Holder, A. (1994). *Patienten og analytikerens. Psykoanalysens kliniske struktur*. København: Hans Reitzels Forlag. (kap. 3 & 4, s. 36-78; kap. 6, s. 100-120; kap. 8-12, s. 143-213) (132 s.)
- Samtag, L. W., Muran, J. C. & Safran, J. D. (2002). Defining and identifying alliance ruptures. I: D. P. Charman (ed.): Core processes in brief psychodynamic psychotherapy. Mahwah, NJ: L. E. Erlbaum Ass. (kap. 9, s.187-214) (27 s.)
- Sandahl, C. & Wilberg, T. (2003) Forsker og terapeut i samme person - Det går an!. *Matrix* 20, 305-314.(8 s.)
- Skovholt, T. M. & Rønnestad, M. H. (2003). Struggles of the Novice Counselor and Therapist. *Journal of Career Development*, 30, 1, 45 – 56. (11 s.)
- Simonsen, C. (2012). Det intersubjektive ubevidste. I: Gammelgaard, Mathiesen & Zeuthen: Det taler – Psykoanalytiske dialoger. København: Akademisk Forlag. (kap.6 s.175-200) (23 s.)
- Symington, N. (1996). The Making of a Psychotherapist. London. Karnac Classics. (s.xiii-148) (153 s.).
- Tähkä, V. (1983). Psykoanalytisk Psykoterapi. Afsnit 1.2.2. (Ego'et) til 1.2.2.5 (Angst) eller tilsvarende afsnit i en nyere udgave. Centrum. (8 sider)
- Thériault, A, Gazzola, N. & Richardson, B. (2009). Feeling of Incompetence in Novice Therapists: Consequences, Coping, and Correctives. *Canadian Journal of Counselling*, 43, 105 – 119. (17 s.)
- Thuesen, M. (2012). Terapeutisk forandring gennem terapeutens egne emotionelle processer. *Psyke & Logos*, 33(1), 66-86. (20 s.)
- Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix*; 1, 4-26. (23 s.)

Vitger, J. (2006). Om fejl. Nogle synspunkter på fejl i psykoterapi. I: C.H. Jacobsen, L. Thorgaard & L. Lanken-Petersen: *Tilknytning, tab og tilblivelse. Psykodynamisk belysning*. Aalborg Universitetsforlag. (s. 159-173).(14 s.)

Wampold, B. E. (2015). How important are the common factors in psychotherapy? An update. *World Psychiatry, 14*(3), 270-277. (8 s.).

Winnicott, D. W. (1960). String. A Technique of Communication. I: *The Maturation Processes and the Facilitating Environment* (pp. 153-157). (5 s.)

Etiske principper for nordiske psykologer. Se

http://www.psykologeridanmark.dk/Psykologens%20arbejde/Lovgivning/~media/Dansk%20Psykolog%20Forening/Filer_dp/Faelles%20filer/Publikationer/Om%20foreningen/Etiske%20principper%20for%20nordiske%20psykologer%202010%202012.ashx (6 s.)

I alt: 1525 s.

Praktik

Psykologisk praktik 15 ECTS STADS-Kode: HEA880002D
Placering: 8. Semester
Modulansvarlig: Professionsprogramlederne: praktikken organiseres forskelligt på de forskellige professionsprogrammer, og det er lederen af det enkelte program, der er ansvarlig for at organisere praktikken for de studerende på programmet. <i>Spørgsmål om praktikken skal altså rettes til programlederen.</i>
Type og sprog: Praktikken foregår på forskellige måder på de forskellige professionsprogrammer
Mål: Viden om <ul style="list-style-type: none">
• Og forståelse af psykologiske problemstillinger inden for et praksisfelt i det psykologiske fagområde
• Og forståelse af arbejdet som psykolog inden for et praksisfelt i det psykologiske fagområde Færdigheder i <ul style="list-style-type: none">
• at gennemføre eller assistere i gennemførelsen af et psykologisk undersøgelses- og interventionsforløb med en eller flere klienter over tid og under supervision af en psykolog med autorisation eller tilsvarende kvalifikationer, hvis den studerende indgår i et anvendelsesorienteret praktikforløb
• at tilpasse og udvikle sin egen praksis ud fra supervisors og andres tilbagemeldinger på egne arbejdsprocesser og egen faglig fremtræden eller <ul style="list-style-type: none">
• planlægning, dataindsamling, analyse af data samt formidling af resultater i et forskningsprojekt, hvis den studerende indgår i et forskningsorienteret praktikforløb
• at tilpasse og udvikle sin egen praksis ud fra supervisors og andres tilbagemeldinger på egne arbejdsprocesser og egen faglig fremtræden Kompetencer til: <ul style="list-style-type: none">
• at indgå på tilfredsstillende psykologfagligt niveau i en professionel ramme og forholde sig psykologfagligt til de tværfaglige problemstillinger, som arbejdsopgaverne rummer
• at indsamle psykologiske data fra observationer, test, interviews eller lignende, vurdere dem i forhold til de anvendte metoder, tolke disse data og formidle undersøgelsesprocessen til andre
• reflektere over sammenhængen mellem studiets teorier og metoder og de professionsmæssige problemstillinger, som praktikken rejser.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre:

Praktikforløbet omfatter jf. studieordningen:

- Deltagelse i praktiske psykologopgaver og selvstændig varetagelse af afgrænsede psykologopgaver
- I givet fald der er tale om anvendelsesorienterede praktikforløb kræves direkte klientkontakt, hvor klienter forstås bredt som enkeltpersoner, familier, grupper, organisationer m.m.
- I givet fald der er tale om forskningsorienterede praktikforløb kræves, at den studerende deltager konkret og relevant i forskningsopgaver vedrørende planlægning, dataindsamling, analyse af data samt formidling af resultater i et forskningsprojekt
- Øvelse i at fremlægge resultater, sager og emner for andre, deriblandt andre faggrupper
- Supervision på den studerendes egne arbejdsprocesser og resultater
- Erfaring med tilbagemelding på den studerendes egen faglige fremtræden og påvirkning af egne arbejdsopgaver samt på sin funktion som psykolog *in spe*

Omfang og forventet arbejdsindsats:

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats. Hvordan disse timer organiseres er forskelligt alt efter hvilket praktiksted den studerende har.

Deltagerforudsætninger:

Studerende kan først starte på praktik, når alle kurser på 7.semester er bestået.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre):

Dette er forskelligt på de forskellige programmer. Nærmere information fås fra programlederen. De formelle retningslinjer kan findes på studiets hjemmeside:

<http://www.psykologi.aau.dk/uddannelsen/kandidatuddannelsen/praktik/>

Eksamen:

Praktikken består af to omgange. Først skal den ansvarlige praktikvejleder godkende praktikforløbet i henhold til Vejledning om praktikpladsaftale, der ligger på studiets hjemmeside. En af forudsætningerne for denne godkendelse er, at den studerende kommer og deltager aktivt i praktikken.

Når praktikvejleder har godkendt praktikforløbet, skal den studerende skrive en praktikrapport på 8-12 sider. På studiets hjemmeside ligger en vejledning om indholdet i praktikrapporten, hvoraf det fremgår, at det primære formål er at den studerende reflekterer over forløbet og den læring, det har bibragt. Praktikrapporten skal indeholde:

- en oversigt over de aktiviteter, den studerende har deltaget i
- en faglig diskussion af (nogle af) disse med tilhørende refleksioner
- en refleksion over praktikkens sammenhæng med det øvrige studie på psykologuddannelsen

Praktikrapporten læses og godkendes af den ansvarlige for professionsprogrammet eller en anden underviser på programmet.